

บริษัท จัสมิน เทเลคอม ซิสเต็มส์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย
รายงาน และ งบการเงินรวม
31 ธันวาคม 2559

รายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

เสนอต่อผู้ถือหุ้นของบริษัท จัสมิน เทเลคอม ซิสเต็มส์ จำกัด (มหาชน)

ความเห็นอย่างมีเงื่อนไข

ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบงบการเงินรวมของบริษัท จัสมิน เทเลคอม ซิสเต็มส์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย (กลุ่มบริษัท) ซึ่งประกอบด้วยงบแสดงฐานะการเงินรวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวม งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้นรวมและงบกระแสเงินสดรวมสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน และหมายเหตุประกอบงบการเงินรวม รวมถึงหมายเหตุสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ และได้ตรวจสอบงบการเงินเฉพาะกิจการของบริษัท จัสมิน เทเลคอม ซิสเต็มส์ จำกัด (มหาชน) ด้วยเช่นกัน

ข้าพเจ้าเห็นว่า ยกเว้นการไม่เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับผลการดำเนินงานจำแนกตามส่วนงานดำเนินงานตามที่กล่าวในวรรคเกณฑ์ในการแสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไข ข้อ ก) และยกเว้นผลกระทบซึ่งอาจจะเกิดขึ้นจากเหตุการณ์ตามที่กล่าวในวรรคเกณฑ์ในการแสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไข ข้อ ข) งบการเงินข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 ผลการดำเนินงานและกระแสเงินสดสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของบริษัท จัสมิน เทเลคอม ซิสเต็มส์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย และเฉพาะของบริษัท จัสมิน เทเลคอม ซิสเต็มส์ จำกัด (มหาชน) โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

เกณฑ์ในการแสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไข

- ก) ตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินรวม ข้อ 20 ในการจัดทำงบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2558 บริษัทฯและบริษัทย่อยเปิดเผยข้อมูลทางการเงินจำแนกตามส่วนงานดำเนินงาน ตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 8 เรื่อง ส่วนงานดำเนินงาน ยกเว้นข้อมูลเกี่ยวกับผลการดำเนินงานจำแนกตามส่วนงานดำเนินงานเหตุผลตามที่กล่าวในหมายเหตุประกอบงบการเงินรวม ข้อ 20 ซึ่งไม่เป็นไปตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ความเห็นของผู้สอบบัญชีอื่นในสำนักงานเดียวกันกับข้าพเจ้าต่องบการเงินรวมของบริษัทฯและบริษัทย่อยสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2558 จึงมีเงื่อนไขในเรื่องดังกล่าว และในปัจจุบันบริษัทฯและบริษัทย่อยยังคงไม่เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับผลการดำเนินงานจำแนกตามส่วนงานดำเนินงานด้วยเหตุผลเดียวกัน

ข) ตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมข้อ 23.3 บริษัทฯไม่สามารถส่งมอบแท็บเล็ตให้แก่ คู่สัญญาซึ่งเป็นหน่วยงานราชการสองหน่วยงานได้ตามกำหนดเวลาในสัญญาเนื่องจากได้เกิดเหตุเพลิงไหม้โรงงานผู้ผลิตชิ้นส่วนในการผลิตแท็บเล็ต ซึ่งตามเงื่อนไขของสัญญาซื้อขายดังกล่าวหากบริษัทฯไม่สามารถส่งมอบแท็บเล็ตได้ตามกำหนดเวลา บริษัทฯจะต้องชำระค่าปรับเป็นรายวันในอัตราร้อยละ 0.2 ของราคาแท็บเล็ตที่ยังไม่ได้ส่งมอบ โดยในระหว่างปี 2557 คู่สัญญาทั้งสองของบริษัทฯได้มีหนังสือขอ บอกเลิกสัญญาซื้อขายแท็บเล็ตมายังบริษัทฯ และให้บริษัทฯชำระค่าปรับเป็นจำนวนเงินรวม 148 ล้านบาท อย่างไรก็ตามบริษัทฯได้มีหนังสือโต้แย้งการคิดค่าปรับดังกล่าว ฝ่ายบริหารของบริษัทฯได้กล่าวถึงสาเหตุของการส่งมอบล่าช้าว่าเป็นเหตุสุดวิสัยและไม่ได้เป็นเหตุแห่งการผิดสัญญา ต่อมาหน่วยราชการคู่สัญญาทั้งสองได้ฟ้องร้องต่อศาลให้บริษัทฯชำระค่าปรับคิดเป็นทุนทรัพย์เป็นจำนวนเงินรวมประมาณ 196 ล้านบาท โดยปัจจุบันคดีดังกล่าวอยู่ในการพิจารณาของศาลซึ่งยังไม่ทราบผล อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการทำสัญญาซื้อขายแท็บเล็ตระหว่างบริษัทฯกับบริษัทคู่สัญญาในประเทศแห่งหนึ่ง บริษัทฯได้รับชำระ เงินตามหนังสือคำประกันการปฏิบัติตามสัญญาของบริษัทคู่สัญญาดังกล่าวเป็นจำนวนเงิน 38 ล้านบาท ซึ่งบริษัทฯมีสิทธิทางกฎหมายที่จะยึดเงินดังกล่าวเพื่อชดเชยความเสียหายต่างๆที่บริษัทคู่สัญญาดังกล่าว ก่อให้เกิดขึ้นหรือปฏิบัติผิดสัญญา บริษัทฯได้บันทึกจำนวนเงินที่ได้รับดังกล่าวเป็นหนี้สินในบัญชีภายใต้ รายการเจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่นในงบแสดงฐานะการเงิน บริษัทฯจึงถือเสมือนว่าจำนวนเงินดังกล่าว เป็นสำรองค่าปรับและค่าเสียหายที่อาจเกิดขึ้นในบัญชีและคาดว่าค่าปรับและค่าเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจะไม่ เกินจำนวนดังกล่าว ซึ่งผู้สอบบัญชีอื่นดังกล่าวข้างต้นไม่สามารถตรวจสอบเพื่อให้เป็นที่พอใจในสำรอง ค่าปรับและค่าเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากการไม่สามารถส่งมอบแท็บเล็ตจำนวนดังกล่าวได้ ความเห็นของผู้สอบบัญชีอื่นดังกล่าวต้องงบการเงินรวมของบริษัทฯและบริษัทย่อย และงบการเงินเฉพาะกิจการของ บริษัทฯ สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2558 จึงมีเงื่อนไขในเรื่องดังกล่าวเนื่องจากถูกจำกัดขอบเขต โดยสถานการณ์ และในปัจจุบัน สถานการณ์ดังกล่าวยังไม่มีความคืบหน้า ส่งผลให้ข้าพเจ้าไม่สามารถ ตรวจสอบเพื่อให้ได้หลักฐานที่เหมาะสมอย่างเพียงพอในสำรองค่าปรับและค่าเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจาก เหตุการณ์ดังกล่าวจำนวนเงิน 38 ล้านบาท ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของรายการเจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่นที่แสดง อยู่ในงบแสดงฐานะการเงินรวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 จำนวนเงิน 151 ล้านบาท (31 ธันวาคม 2558: 232 ล้านบาท) และงบแสดงฐานะการเงินเฉพาะกิจการ จำนวนเงิน 113 ล้านบาท (31 ธันวาคม 2558: 188 ล้านบาท) ด้วยเหตุผลเดียวกัน ดังนั้น ข้าพเจ้าจึงไม่สามารถสรุปได้ว่าจำเป็นต้องปรับปรุงมูลค่าสำรอง ค่าปรับและค่าเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากเหตุการณ์ดังกล่าวในงบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2559 และ 2558 หรือไม่ เพียงใด ซึ่งหากจำเป็นต้องปรับปรุงรายการดังกล่าวข้างต้นอาจจะมี ผลกระทบต่องบการเงินงวดก่อนที่นำมาแสดงเปรียบเทียบและงวดปัจจุบันได้ ซึ่งเหตุการณ์นี้ถือเป็นการ ถูกจำกัดขอบเขตโดยสถานการณ์

ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติงานตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชี ความรับผิดชอบของข้าพเจ้าได้กล่าวไว้ในส่วนของความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบงบการเงินในรายงานของข้าพเจ้า ข้าพเจ้ามีความเป็นอิสระจากกลุ่มบริษัทตามข้อกำหนดจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่กำหนดโดยสภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบงบการเงิน และข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณอื่นๆตามที่ระบุในข้อกำหนดนั้นด้วย ข้าพเจ้าเชื่อว่าหลักฐานการสอบบัญชีที่ข้าพเจ้าได้รับเพียงพอและเหมาะสมเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไขต่องบการเงินของข้าพเจ้า

ข้อมูลและเหตุการณ์ที่เน้น

ข้าพเจ้าขอให้สังเกตหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมข้อ 23.2 เกี่ยวกับข้อพิพาทระหว่างบริษัทย่อยกับบริษัทที่ไม่เกี่ยวข้องกันแห่งหนึ่ง ซึ่งศาลแพ่งได้มีคำสั่งจำหน่ายคดีออกจากสารบบความแล้วตามคำร้องของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ในคดีล้มละลายของบริษัทที่ไม่เกี่ยวข้องกันดังกล่าว อย่างไรก็ตาม บริษัทที่ไม่เกี่ยวข้องกันดังกล่าวยังอยู่ระหว่างการดำเนินการตามขั้นตอนทางกฎหมายล้มละลายโดยเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ทั้งนี้ ข้าพเจ้ามิได้แสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไขต่อกรณีนี้แต่อย่างใด

เรื่องสำคัญในการตรวจสอบ

เรื่องสำคัญในการตรวจสอบคือเรื่องต่างๆ ที่มีนัยสำคัญที่สุดตามดุลยพินิจของผู้ประกอบวิชาชีพของข้าพเจ้าในการตรวจสอบงบการเงินรวมสำหรับงวดปัจจุบัน ข้าพเจ้าได้นำเรื่องเหล่านี้มาพิจารณาในบริบทของการตรวจสอบงบการเงินโดยรวมและในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า ทั้งนี้ข้าพเจ้าไม่ได้แสดงความเห็นแยกต่างหากสำหรับเรื่องเหล่านี้

ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติงานตามความรับผิดชอบที่ได้กล่าวไว้ในส่วนของความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบงบการเงินในรายงานของข้าพเจ้า ซึ่งได้รวมความรับผิดชอบที่เกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้ด้วย การปฏิบัติงานของข้าพเจ้าได้รวมวิธีการตรวจสอบที่ออกแบบมาเพื่อตอบสนองต่อการประเมินความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญในงบการเงิน ผลของวิธีการตรวจสอบของข้าพเจ้า ซึ่งได้รวมวิธีการตรวจสอบสำหรับเรื่องเหล่านี้ด้วย ได้ใช้เป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้าต่องบการเงินโดยรวม

นอกจากเรื่องที่ถูกกล่าวไว้ในวรรคเกณฑ์ในการแสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไข เรื่องสำคัญในการตรวจสอบ พร้อมวิธีการตรวจสอบสำหรับแต่ละเรื่องมีดังต่อไปนี้

มูลค่าที่จะได้รับคืนของลูกหนี้การค้า - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน

ตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมข้อ 7 ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 บริษัทฯและบริษัทย่อยมียอดคงเหลือของลูกหนี้การค้าจากบริษัทที่เกี่ยวข้องกันจำนวนเงิน 778 ล้านบาท ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 60 ของสินทรัพย์รวม (เฉพาะของบริษัทฯ: จำนวน 776 ล้านบาท ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 57 ของสินทรัพย์รวม) โดยมียอดหนี้ที่มีอายุหนี้ค้างเกินกว่าหนึ่งปีเป็นจำนวน 721 ล้านบาท (เฉพาะของบริษัทฯ: 721 ล้านบาท ซึ่งเป็นยอดคงค้างจากบริษัทที่เกี่ยวข้องกันเพียงแห่งเดียว เนื่องจากยอดหนี้ค้างชำระจากบริษัทที่เกี่ยวข้องกันดังกล่าวเป็นจำนวนที่มีนัยสำคัญอย่างมากต่องบการเงิน โดยรวมและส่วนใหญ่คงค้างเกินกว่าหนึ่งปี ด้วยเหตุนี้ข้าพเจ้าจึงให้ความสำคัญต่อมูลค่าที่จะได้รับคืนของลูกหนี้การค้ากิจการที่เกี่ยวข้องกัน

ข้าพเจ้าได้ประเมินและทดสอบระบบการควบคุมภายในของบริษัทฯที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้ โดยการสอบถามผู้รับผิดชอบ ทำความเข้าใจและเลือกตัวอย่างมาสุ่มทดสอบการปฏิบัติตามการควบคุมที่บริษัทฯออกแบบไว้ และได้ประเมินข้อมูลหลัก ข้อสมมติและวิธีการที่ฝ่ายบริหารใช้ในการพิจารณาค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญและความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ โดยการประเมินแนวโน้มการเก็บเงินจากลูกหนี้จากประสบการณ์ในอดีต และวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงินปัจจุบัน ข้อมูลสภาพเศรษฐกิจ และธุรกิจของลูกหนี้และกลุ่มบริษัท รวมถึงการวิเคราะห์รายการรับชำระหนี้จากลูกหนี้ภายหลังวันที่ในงบการเงิน

หนี้สินที่อาจเกิดขึ้นจากคดีฟ้องร้องและข้อพิพาท

ตามที่กล่าวไว้ในวรรคเกณฑ์ในการแสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไขข้อ ข) วรรคข้อมูลและเหตุการณ์ที่เน้นเกี่ยวกับข้อพิพาทที่สำคัญและตามที่กล่าวในหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมข้อ 23.2, 23.3, 23.4 ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 บริษัทฯและบริษัทย่อยมีข้อพิพาทและคดีฟ้องร้องกับกิจการที่ไม่เกี่ยวข้องกัน คู่ค้า และพนักงานที่บริษัทฯเลิกจ้าง โดยการพิจารณาคดีดังกล่าวยังไม่แล้วเสร็จ ทำให้ฝ่ายบริหารจำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจอย่างมากในการพิจารณาข้อกฎหมายต่างๆที่เกี่ยวข้องในการประเมินผลของคดีที่ถูกฟ้องร้องและข้อพิพาทเพื่อใช้ในการประมาณการหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นจากข้อพิพาทและคดีฟ้องร้องดังกล่าว ซึ่งผลที่เกิดขึ้นจริงเมื่อการพิจารณาคดีและข้อพิพาทดังกล่าวสิ้นสุด อาจแตกต่างไปจากที่ฝ่ายบริหารได้มีการประมาณการไว้ จึงทำให้มีความเสี่ยงเกี่ยวกับการรับรู้ประมาณการหนี้สินหรือการเปิดเผยข้อมูลหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นจากการถูกฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายดังกล่าว

ข้าพเจ้าได้สอบถามฝ่ายบริหารและแผนกกฎหมายของบริษัทฯและบริษัทย่อยเกี่ยวกับกระบวนการในการรวบรวม ติดตามและประเมินผลข้อพิพาทและคดีฟ้องร้องที่เกิดขึ้นและคงค้าง ณ วันที่ในงบการเงิน รวมถึงสอบทานรายการค่าใช้จ่ายค่าที่ปรึกษากฎหมายเพื่อสอบทานความครบถ้วนสมบูรณ์ของรายการคดีความต่างๆที่บริษัทฯและบริษัทย่อยแจ้งให้ทราบ และสอบถามถึงรายละเอียด ความคืบหน้าของคดีฟ้องร้อง และวิธีการที่ผู้บริหารใช้ในการประมาณการหนี้สินจากคดีฟ้องร้องและประเมินดุลยพินิจที่ฝ่ายบริหารใช้ในการประเมินผลของคดีฟ้องร้องและข้อพิพาทดังกล่าวโดยการ

- สอบทานเงื่อนไขและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องในสัญญา รวมถึงคำฟ้องและคำคัดค้านต่างๆทั้งของบริษัทฯ และบริษัทย่อยและคู่กรณีที่ได้นำเสนอต่อศาลเพื่อทำความเข้าใจในเบื้องต้นเกี่ยวกับข้อพิพาทที่เกิดขึ้น
- สอบทานเอกสารที่เกี่ยวข้องซึ่งใช้ประกอบการพิจารณาของผู้บริหารในการใช้ผลงานของผู้เชี่ยวชาญภายนอก รวมถึงส่งหนังสือสอบถามไปยังที่ปรึกษากฎหมายภายนอกที่บริษัทฯและบริษัทย่อยใช้เพื่อให้รายงานรายละเอียด สถานะและความเห็นของที่ปรึกษากฎหมายเกี่ยวกับผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับบริษัทฯ และบริษัทย่อยเป็นลายลักษณ์อักษร โดยข้าพเจ้าได้ประเมิน ความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ ความเป็นอิสระ และความเที่ยงธรรมของที่ปรึกษากฎหมายตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่เกี่ยวข้องรวมถึงพิจารณาถึงหลักกฎหมายและข้อกำหนด และคดีความตัวอย่างที่เคยมีการตัดสินแล้วในอดีตที่ที่ปรึกษากฎหมายภายนอกใช้ในการอ้างอิงว่ามีความสอดคล้องกับคดีความและข้อพิพาททางการค้าของบริษัทฯและบริษัทย่อย
- สอบทานข้อมูล ความคืบหน้า และความเห็นต่อข้อพิพาทและคดีฟ้องร้องที่ดำเนินการโดยที่ปรึกษากฎหมายภายในของบริษัทฯและบริษัทย่อย

นอกจากนี้ข้าพเจ้าได้สอบทานการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับข้อพิพาทและคดีฟ้องร้องทางการค้าในหมายเหตุประกอบงบการเงินรวม

เรื่องอื่น

งบการเงินรวมของบริษัท จัสมิน เทเลคอม ซิสเต็มส์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย และงบการเงินเฉพาะกิจการของบริษัท จัสมิน เทเลคอม ซิสเต็มส์ จำกัด (มหาชน) ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558 และสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน ที่แสดงเป็นข้อมูลเปรียบเทียบตรวจสอบโดยผู้สอบบัญชีอื่นในสำนักงานเดียวกันกับข้าพเจ้า ซึ่งแสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไขเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่คล้ายคลึงกับเหตุการณ์ในข้อ ก) และข้อ ข) ตามที่กล่าวในวรรคเกณฑ์ในการแสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไขข้างต้น และได้ให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับยอดคงเหลือของลูกหนี้ตามสัญญาปรับโครงสร้างหนี้จากบริษัทที่ไม่เกี่ยวข้องกันแห่งหนึ่ง และข้อพิพาทที่คล้ายคลึงกับเหตุการณ์ตามที่กล่าวในวรรคข้อมูลและเหตุการณ์ที่เน้นข้างต้น ตามรายงานลงวันที่ 25 มกราคม 2559

ข้อมูลอื่น

ผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบต่อข้อมูลอื่น ซึ่งรวมถึงข้อมูลที่อยู่ในรายงานประจำปีของกลุ่มบริษัท (แต่ไม่รวมถึงงบการเงินและรายงานของผู้สอบบัญชีที่แสดงอยู่ในรายงานนั้น) ซึ่งคาดว่าจะถูกจัดเตรียมให้กับข้าพเจ้าภายหลังวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีนี้

ความเห็นของข้าพเจ้าต่องบการเงินไม่ครอบคลุมถึงข้อมูลอื่นและข้าพเจ้าไม่ได้ให้ข้อสรุปในลักษณะการให้ความเชื่อมั่นในรูปแบบใดๆต่อข้อมูลอื่นนั้น

ความรับผิดชอบของข้าพเจ้าที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการตรวจสอบงบการเงินคือ การอ่านและพิจารณาว่าข้อมูลอื่นนั้น มีความขัดแย้งที่มีสาระสำคัญกับงบการเงินหรือกับความรู้ที่ได้รับจากการตรวจสอบของข้าพเจ้าหรือไม่ หรือปรากฏว่าข้อมูลอื่นแสดงขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่

เมื่อข้าพเจ้าได้อ่านรายงานประจำปีของกลุ่มบริษัทตามที่กล่าวข้างต้นแล้ว และหากสรุปได้ว่าการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ ข้าพเจ้าจะสื่อสารเรื่องดังกล่าวให้ผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลทราบเพื่อให้มีการดำเนินการแก้ไขที่เหมาะสมต่อไป

ความรับผิดชอบของผู้บริหารและผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลต้องการเงิน

ผู้บริหารมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำและนำเสนองบการเงินเหล่านี้ โดยถูกต้องตามที่ควรตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน และรับผิดชอบเกี่ยวกับการควบคุมภายในที่ผู้บริหารพิจารณาว่าจำเป็นเพื่อให้สามารถจัดทำงบการเงินที่ปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด

ในการจัดทำงบการเงิน ผู้บริหารรับผิดชอบในการประเมินความสามารถของกลุ่มบริษัทในการดำเนินงานต่อเนื่อง การเปิดเผยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานต่อเนื่องในกรณีที่มีเรื่องดังกล่าว และการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับการดำเนินงานต่อเนื่องเว้นแต่ผู้บริหารมีความตั้งใจที่จะเลิกกลุ่มบริษัทหรือหยุดดำเนินงานหรือไม่สามารถดำเนินงานต่อเนื่องอีกต่อไปได้

ผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลมีหน้าที่ในการสอดส่องดูแลกระบวนการในการจัดทำรายงานทางการเงินของกลุ่มบริษัท

ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบงบการเงิน

การตรวจสอบของข้าพเจ้ามีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่างบการเงิน โดยรวมปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่ ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด และเสนอรายงานของผู้สอบบัญชีซึ่งรวมความเห็นของข้าพเจ้าอยู่ด้วย ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลคือความเชื่อมั่นในระดับสูงแต่ไม่ได้เป็นการรับประกันว่าการปฏิบัติตามมาตรฐานการสอบบัญชีจะสามารถตรวจพบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญที่มีอยู่ได้เสมอไป ข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอาจเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาดและถือว่ามีสาระสำคัญเมื่อคาดการณ์อย่างสมเหตุสมผลได้ว่ารายการที่ขัดต่อข้อเท็จจริงแต่ละรายการหรือทุกรายการรวมกันจะมีผลต่อการตัดสินใจทางเศรษฐกิจของผู้ใช้งบการเงินจากงบการเงินเหล่านี้

ในการตรวจสอบของข้าพเจ้าตามมาตรฐานการสอบบัญชี ข้าพเจ้าใช้ดุลยพินิจและการสังเกตและสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพตลอดการตรวจสอบ และข้าพเจ้าได้ปฏิบัติงานดังต่อไปนี้ด้วย

- ระบุและประเมินความเสี่ยงที่อาจมีการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญในงบการเงิน ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด ออกแบบและปฏิบัติงานตามวิธีการตรวจสอบเพื่อตอบสนองต่อความเสี่ยงเหล่านั้น และได้หลักฐานการสอบบัญชีที่เพียงพอและเหมาะสมเพื่อเป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า ความเสี่ยงที่ไม่พบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญซึ่งเป็นผลมาจากการทุจริตจะสูงกว่าความเสี่ยงที่เกิดจากข้อผิดพลาด เนื่องจากการทุจริตอาจเกี่ยวกับการสมรู้ร่วมคิด การปลอมแปลงเอกสารหลักฐาน การตั้งใจละเว้นการแสดงข้อมูล การแสดงข้อมูลที่ไม่ตรงตามข้อเท็จจริง หรือการแทรกแซงการควบคุมภายใน
- ทำความเข้าใจเกี่ยวระบบการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบ เพื่อออกแบบวิธีการตรวจสอบให้เหมาะสมกับสถานการณ์ แต่ไม่ใช่เพื่อวัตถุประสงค์ในการแสดงความเห็นต่อความมีประสิทธิภาพของการควบคุมภายในของกลุ่มบริษัท
- ประเมินความเหมาะสมของนโยบายการบัญชีที่ผู้บริหารใช้และความสมเหตุสมผลของประมาณการทางบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องที่ผู้บริหารจัดทำ
- สรุปร่วมกับความเหมาะสมของการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับกิจการที่ดำเนินงานต่อเนื่องของผู้บริหาร และสรุปจากหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญเกี่ยวกับเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่อาจเป็นเหตุให้เกิดข้อสงสัยอย่างมีนัยสำคัญต่อความสามารถของกลุ่มบริษัทในการดำเนินงานต่อเนื่องหรือไม่ หากข้าพเจ้าได้ข้อสรุปว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญ ข้าพเจ้าจะต้องให้ข้อสังเกตไว้ในรายงานของผู้สอบบัญชีของข้าพเจ้าถึงการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องในงบการเงิน หรือหากเห็นว่าการเปิดเผยดังกล่าวไม่เพียงพอ ข้าพเจ้าจะแสดงความเห็นที่เปลี่ยนแปลงไป ข้อสรุปของข้าพเจ้าขึ้นอยู่กับหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับจนถึงวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีของข้าพเจ้า อย่างไรก็ตาม เหตุการณ์หรือสถานการณ์ในอนาคตอาจเป็นเหตุให้กลุ่มบริษัทต้องหยุดการดำเนินงานต่อเนื่องได้
- ประเมินการนำเสนอ โครงสร้างและเนื้อหาของงบการเงินโดยรวม รวมถึงการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องตลอดจนประเมินว่างบการเงินแสดงรายการและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยถูกต้องตามที่ควรหรือไม่
- รวบรวมเอกสารหลักฐานการสอบบัญชีที่เหมาะสมอย่างเพียงพอเกี่ยวกับข้อมูลทางการเงินของกิจการ หรือของกิจกรรมทางธุรกิจภายในกลุ่มบริษัทเพื่อแสดงความเห็นต่องบการเงินรวม ข้าพเจ้ารับผิดชอบต่อการกำหนดแนวทาง การควบคุมดูแล และการปฏิบัติงานตรวจสอบกลุ่มบริษัท ข้าพเจ้าเป็นผู้รับผิดชอบแต่เพียงผู้เดียวต่อความเห็นของข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าได้สื่อสารกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลเกี่ยวกับขอบเขตและช่วงเวลาของการตรวจสอบตามที่ได้วางแผนไว้ ประเด็นที่มีนัยสำคัญที่พบจากการตรวจสอบรวมถึงข้อบกพร่องที่มีนัยสำคัญในระบบการควบคุมภายในซึ่งข้าพเจ้าได้พบในระหว่างการตรวจสอบของข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าได้ให้คำรับรองแก่ผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลว่าข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอิสระและได้สื่อสารกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทั้งหมดตลอดจนเรื่องอื่นซึ่งข้าพเจ้าเชื่อว่ามีเหตุผลที่บุคคลภายนอกอาจพิจารณาว่ากระทบต่อความเป็นอิสระของข้าพเจ้าและมาตรการที่ข้าพเจ้าใช้เพื่อป้องกันไม่ให้ข้าพเจ้าขาดความเป็นอิสระ

จากเรื่องทั้งหลายที่สื่อสารกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล ข้าพเจ้าได้พิจารณาเรื่องต่าง ๆ ที่มีนัยสำคัญที่สุดในการตรวจสอบงบการเงินในงวดปัจจุบันและกำหนดเป็นเรื่องสำคัญในการตรวจสอบ ข้าพเจ้าได้อธิบายเรื่องเหล่านี้ไว้ในรายงานของผู้สอบบัญชี เว้นแต่กฎหมายหรือข้อบังคับห้ามไม่ให้เปิดเผยเรื่องดังกล่าวต่อสาธารณะ หรือในสถานการณ์ที่ยากที่จะเกิดขึ้น ข้าพเจ้าพิจารณาว่าไม่ควรสื่อสารเรื่องดังกล่าวในรายงานของข้าพเจ้าเพราะการกระทำดังกล่าวสามารถคาดการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผลว่าจะมีผลกระทบในทางลบมากกว่าผลประโยชน์ที่ผู้มีส่วนได้เสียสาธารณะจะได้จากการสื่อสารดังกล่าว

ผู้สอบบัญชีที่รับผิดชอบงานสอบบัญชีและการนำเสนอรายงานฉบับนี้คือ นางชลรส สันติอัคราภรณ์

ชลรส สันติอัคราภรณ์

ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต เลขทะเบียน 4523

บริษัท สำนักงาน อีวาย จำกัด

กรุงเทพฯ: 21 กุมภาพันธ์ 2560

บริษัท จัดมิน เทลคอม ซิสเต็มส์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบแสดงฐานะการเงิน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559

(หน่วย:บาท)

หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2559	2558	2559	2558
สินทรัพย์				
สินทรัพย์หมุนเวียน				
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	322,516,287	179,228,839	314,286,621	170,278,875
เงินลงทุนชั่วคราว - เงินฝากธนาคาร	100,808,370	525,863,761	100,678,745	525,708,930
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	7 789,969,260	778,872,061	786,395,240	773,820,802
มูลค่างานที่แล้วเสร็จแต่ ยังไม่ถึงกำหนดชำระ				
กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	6 18,972	23,377	574,000	47,700
กิจการที่ไม่เกี่ยวข้องกัน	11,112,304	15,606,080	5,466,884	11,678,818
เงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	6 -	-	-	-
ส่วนของเงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน ที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	6 -	-	16,000,000	-
สินค้าคงเหลือ	8 8,189,366	10,522,116	8,044,296	10,409,030
ลูกหนี้ตามสัญญาปรับโครงสร้างหนี้	9 -	47,414,702	-	18,833,738
ต้นทุนโครงการจ่ายล่วงหน้า	1,229,567	438,180	61,784	91,100
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	12,564,820	25,491,557	6,612,262	17,774,054
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	1,246,408,946	1,583,460,673	1,238,119,832	1,528,643,047
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน				
เงินฝากธนาคารที่มีภาระค้ำประกัน	30,408,762	31,066,699	27,848,657	28,443,802
เงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่ กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	6 -	-	101,000,000	-
เงินลงทุนในบริษัทย่อย	10 -	-	-	-
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	11 9,540,592	21,782,214	1,871,054	10,945,843
เงินมัดจำ	1,846,531	2,013,474	1,014,340	1,071,900
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	41,795,885	54,862,387	131,734,051	40,461,545
รวมสินทรัพย์	1,288,204,831	1,638,323,060	1,369,853,883	1,569,104,592

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท จัดมิน เทเลคอม ซิสเต็มส์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบแสดงฐานะการเงิน (ต่อ)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559

(หน่วย:บาท)

หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ		
	2559	2558	2559	2558	
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น					
หนี้สินหมุนเวียน					
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	12	151,305,447	231,715,731	113,105,474	188,099,663
ต้นทุนโครงการค้างจ่าย		157,640,876	163,467,934	12,301,288	14,511,855
ส่วนของเงินกู้ยืมระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระ					
ภายในหนึ่งปี	13	-	28,968,000	-	-
เงินรับล่วงหน้าค่าสินค้าและบริการ	6	2,894,260	1,627,400	905,607	905,607
หนี้สินหมุนเวียนอื่น		28,350,915	25,568,885	19,634,729	16,838,577
รวมหนี้สินหมุนเวียน		340,191,498	451,347,950	145,947,098	220,355,702
หนี้สินไม่หมุนเวียน					
เงินกู้ยืมระยะยาว - สุทธิจากส่วนที่					
ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	13	-	109,802,955	-	-
สำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน	14	10,483,343	11,189,883	10,483,343	9,719,597
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน		10,483,343	120,992,838	10,483,343	9,719,597
รวมหนี้สิน		350,674,841	572,340,788	156,430,441	230,075,299

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท จัดมิน เทลคอม ซิสเต็มส์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบแสดงฐานะการเงิน (ต่อ)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559

(หน่วย:บาท)

หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2559	2558	2559	2558
ส่วนของผู้ถือหุ้น				
ทุนเรือนหุ้น				
ทุนจดทะเบียน				
หุ้นสามัญ 706,457,300 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 1 บาท	706,457,300	706,457,300	706,457,300	706,457,300
ทุนออกจำหน่ายและชำระเต็มมูลค่าแล้ว				
หุ้นสามัญ 706,457,300 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 1 บาท	706,457,300	706,457,300	706,457,300	706,457,300
ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ	420,269,078	420,269,078	420,269,078	420,269,078
กำไรสะสม				
จัดสรรแล้ว - ดำรงตามกฎหมาย	15	70,645,730	65,185,714	70,645,730
ยังไม่ได้จัดสรร (ขาดทุน)		(260,337,719)	(126,794,464)	16,051,334
องค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น	2.2	8,157,637	8,157,637	-
ส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ		945,192,026	1,073,275,265	1,213,423,442
ส่วนของผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม				
ของบริษัทย่อย		(7,662,036)	(7,292,993)	-
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น		937,529,990	1,065,982,272	1,213,423,442
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น		1,288,204,831	1,638,323,060	1,369,853,883
		-	-	-

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

กรรมการ

บริษัท จัสมิน เทเลคอม ซิสเต็มส์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2559

(หน่วย: บาท)

หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ		
	2559	2558	2559	2558	
กำไรขาดทุน:					
รายได้					
รายได้จากการขายและการบริการ	17	125,213,436	70,581,049	67,194,886	11,308,143
กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยน		966,040	6,803,805	756,441	9,423,261
รายได้อื่น		15,879,961	13,374,463	8,374,499	20,143,381
รวมรายได้		142,059,437	90,759,317	76,325,826	40,874,785
ค่าใช้จ่าย					
ต้นทุนขายและบริการ		47,303,014	32,388,134	20,468,783	8,040,060
ค่าใช้จ่ายในการขายและบริการ		1,532,655	3,041,687	-	1,402,607
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร		57,640,834	85,920,616	44,769,418	70,868,352
ค่าใช้จ่ายอื่น					
หนี้สูญ		1,725,000	-	-	-
หนี้สงสัยจะสูญ	7, 9	80,026,908	2,174,607	62,912,560	2,174,607
รวมค่าใช้จ่าย		188,228,411	123,525,044	128,150,761	82,485,626
ขาดทุนก่อนค่าใช้จ่ายทางการเงินและค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้		(46,168,974)	(32,765,727)	(51,824,935)	(41,610,841)
ค่าใช้จ่ายทางการเงิน		(11,641,608)	(10,726,128)	(3,139,216)	(413,497)
ขาดทุนก่อนค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้		(57,810,582)	(43,491,855)	(54,964,151)	(42,024,338)
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	18	-	-	-	-
ขาดทุนสำหรับปี		(57,810,582)	(43,491,855)	(54,964,151)	(42,024,338)
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น:					
รายการที่จะไม่ถูกบันทึกในส่วนของกำไรหรือขาดทุนในภายหลัง					
ผลกำไรจากการประมาณการ					
ตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย		-	3,731,465	-	3,731,465
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี		-	3,731,465	-	3,731,465
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี		(57,810,582)	(39,760,390)	(54,964,151)	(38,292,873)

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท จัสมิน เทเลคอม ซิสเต็มส์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย
งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ (ต่อ)
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2559

(หน่วย: บาท)

หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2559	2558	2559	2558
การแบ่งปันกำไร (ขาดทุน)				
ส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ	(57,441,539)	(43,566,389)	(54,964,151)	(42,024,338)
ส่วนที่เป็นของผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม ของบริษัทย่อย	(369,043)	74,534		
	<u>(57,810,582)</u>	<u>(43,491,855)</u>		
การแบ่งปันกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวม				
ส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ	(57,441,539)	(39,834,924)	(54,964,151)	(38,292,873)
ส่วนที่เป็นของผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม ของบริษัทย่อย	(369,043)	74,534		
	<u>(57,810,582)</u>	<u>(39,760,390)</u>		
ขาดทุนต่อหุ้น				
ขาดทุนต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน				
ขาดทุนส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ	(0.08)	(0.06)	(0.08)	(0.06)

19

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท จัสมิน เทเลคอม ซิสเต็มส์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2559

(หน่วย: บาท)

	งบการเงินรวม								
	ส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ								
	ส่วนต่างระหว่างราคา				องค์ประกอบอื่นของผู้ถือหุ้น			ส่วนของผู้มี ส่วนได้เสียที่ ไม่มีอำนาจควบคุม ของบริษัทย่อย	รวม
	ทุนเรือนหุ้นที่ออก และชำระแล้ว	ส่วนเกินมูลค่า หุ้นสามัญ	กำไรสะสม		ที่อยู่ภายใต้การควบคุม		รวม		
จัดสรรแล้ว			ยังไม่ได้จัดสรร (ขาดทุน)	ถือหุ้นตามบัญชีของ บริษัทย่อย	รวม ของส่วนของผู้ถือหุ้น	รวม ของผู้ถือหุ้น			
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2558	706,457,300	420,269,078	65,185,714	(86,959,540)	8,157,637	8,157,637	1,113,110,189	(7,367,527)	1,105,742,662
กำไร (ขาดทุน) สำหรับปี	-	-	-	(43,566,389)	-	-	(43,566,389)	74,534	(43,491,855)
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี	-	-	-	3,731,465	-	-	3,731,465	-	3,731,465
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี	-	-	-	(39,834,924)	-	-	(39,834,924)	74,534	(39,760,390)
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558	<u>706,457,300</u>	<u>420,269,078</u>	<u>65,185,714</u>	<u>(126,794,464)</u>	<u>8,157,637</u>	<u>8,157,637</u>	<u>1,073,275,265</u>	<u>(7,292,993)</u>	<u>1,065,982,272</u>
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2559	706,457,300	420,269,078	65,185,714	(126,794,464)	8,157,637	8,157,637	1,073,275,265	(7,292,993)	1,065,982,272
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี	-	-	-	(57,441,539)	-	-	(57,441,539)	(369,043)	(57,810,582)
เงินปันผลจ่าย (หมายเหตุ 22)	-	-	-	(70,641,700)	-	-	(70,641,700)	-	(70,641,700)
โอนไปกำไรสะสม	-	-	5,460,016	(5,460,016)	-	-	-	-	-
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559	<u>706,457,300</u>	<u>420,269,078</u>	<u>70,645,730</u>	<u>(260,337,719)</u>	<u>8,157,637</u>	<u>8,157,637</u>	<u>945,192,026</u>	<u>(7,662,036)</u>	<u>937,529,990</u>

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท จัสมิน เทเลคอม ซิสเต็มส์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น (ต่อ)

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2559

(หน่วย: บาท)

	งบการเงินเฉพาะกิจการ				รวม ส่วนของผู้ถือหุ้น
	ทุนเรือนหุ้นที่ออก และชำระแล้ว	ส่วนเกินมูลค่า หุ้นสามัญ	กำไรสะสม		
			จัดสรรแล้ว	ยังไม่ได้จัดสรร	
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2558	706,457,300	420,269,078	65,185,714	185,410,074	1,377,322,166
ขาดทุนสำหรับปี	-	-	-	(42,024,338)	(42,024,338)
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี	-	-	-	3,731,465	3,731,465
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี	-	-	-	(38,292,873)	(38,292,873)
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558	706,457,300	420,269,078	65,185,714	147,117,201	1,339,029,293
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2559	706,457,300	420,269,078	65,185,714	147,117,201	1,339,029,293
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี	-	-	-	(54,964,151)	(54,964,151)
เงินปันผลจ่าย (หมายเหตุ 22)	-	-	-	(70,641,700)	(70,641,700)
โอนไปกำไรสะสม	-	-	5,460,016	(5,460,016)	-
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559	706,457,300	420,269,078	70,645,730	16,051,334	1,213,423,442

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท จัสมิน เทเลคอม ซิสเต็มส์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบกระแสเงินสด

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2559

(หน่วย: บาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2559	2558	2559	2558
กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน				
ขาดทุนก่อนภาษี	(57,810,582)	(43,491,855)	(54,964,151)	(42,024,338)
รายการปรับกระทบยอดขาดทุนก่อนภาษีเป็น				
เงินสดรับ (จ่าย) จากกิจกรรมดำเนินงาน				
ค่าเสื่อมราคา	13,600,384	16,241,250	9,054,145	9,640,205
หนี้สูญ	1,725,000	-	-	-
หนี้สงสัยจะสูญ	80,026,908	2,174,607	62,912,560	2,174,607
การปรับลดสินค้าคงเหลือเป็นมูลค่าสุทธิที่ได้รับ	-	4,013,987	-	4,013,987
กำไรจากการจำหน่ายอุปกรณ์	(24,934)	(54,409)	(24,216)	(58,415)
สำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน	906,613	1,879,134	763,746	1,740,507
ขาดทุน (กำไร) จากอัตราแลกเปลี่ยนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริง	(198,865)	2,509,072	10,735	(110,384)
ดอกเบี้ยรับ	(5,288,225)	(12,878,721)	(6,839,863)	(14,681,106)
ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย	8,533,363	10,721,517	30,970	408,886
กำไร (ขาดทุน) จากการดำเนินงานก่อนการเปลี่ยนแปลงใน				
สินทรัพย์และหนี้สินดำเนินงาน	41,469,662	(18,885,418)	10,943,926	(38,896,051)
สินทรัพย์ดำเนินงาน (เพิ่มขึ้น) ลดลง				
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	(40,832,364)	29,675,852	(43,262,830)	21,905,881
มูลค่างานที่แล้วเสร็จแต่ยังไม่ถึงกำหนดชำระ	4,498,181	27,002,532	5,685,634	27,273,295
สินค้าคงเหลือ	2,332,750	2,271,551	2,364,734	2,287,900
ต้นทุนโครงการจ่ายล่วงหน้า	(791,387)	(305,015)	29,316	19,361
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	493,998	2,251,669	483,300	2,473,916
สินทรัพย์อื่น	166,943	830,593	57,560	854,493
หนี้สินดำเนินงานเพิ่มขึ้น (ลดลง)				
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	(80,395,709)	(33,429,712)	(74,979,614)	(45,249,064)
ต้นทุนโครงการค้างจ่าย	(5,617,458)	(1,789,653)	(2,210,567)	(6,213,009)
เงินรับล่วงหน้าค่าสินค้าและบริการ	1,266,860	(718,250)	-	(1,394,860)
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	2,512,796	(3,406,352)	2,796,152	(576,888)
โอนออกสำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน	(1,613,153)	-	-	-
สำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน	-	(4,940,418)	-	(4,943,970)
เงินสดใช้ไปในกิจกรรมดำเนินงาน	(76,508,881)	(1,442,621)	(98,092,389)	(42,458,996)
จ่ายดอกเบี้ย	(8,264,129)	(10,729,483)	(30,970)	(410,540)
จ่ายภาษีเงินได้	(1,945,626)	(2,513,391)	(684,233)	(1,195,698)
รับคืนภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย	9,395,647	13,888,760	9,395,647	8,470,510
เงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมดำเนินงาน	(77,322,989)	(796,735)	(89,411,945)	(35,594,724)

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท จัสมิน เทเลคอม ซิสเต็มส์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบกระแสเงินสด (ต่อ)

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2559

(หน่วย:บาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2559	2558	2559	2558
กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน				
เงินลงทุนชั่วคราวลดลง	425,055,391	16,364,981	425,030,185	16,373,396
เงินฝากธนาคารที่มีภาระค้ำประกันลดลง	657,937	1,320,974	595,145	1,309,165
เงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกันเพิ่มขึ้น	-	-	(11,000,000)	-
เงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกันเพิ่มขึ้น	-	-	(117,000,000)	-
ดอกเบี้ยรับ	5,643,592	12,127,152	6,391,201	12,010,514
ซื้ออุปกรณ์	(1,379,426)	(6,031,046)	-	-
เงินสดรับจากการจำหน่ายอุปกรณ์	45,598	73,692	44,860	73,692
เงินสดสุทธิจากกิจกรรมลงทุน	430,023,092	23,855,753	304,061,391	29,766,767
กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน				
ชำระคืนเงินกู้ยืมระยะยาว	(138,770,955)	(28,996,921)	-	-
เงินปันผลจ่าย	(70,641,700)	-	(70,641,700)	-
เงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมจัดหาเงิน	(209,412,655)	(28,996,921)	(70,641,700)	-
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเพิ่มขึ้น (ลดลง) สุทธิ	143,287,448	(5,937,903)	144,007,746	(5,827,957)
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดต้นปี	179,228,839	185,166,742	170,278,875	176,106,832
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดปลายปี	322,516,287	179,228,839	314,286,621	170,278,875
	-	-	-	-
ข้อมูลกระแสเงินสดเปิดเผยเพิ่มเติม				
รายการที่มีใช้เงินสด				
โอนสินค้าคงเหลือเป็นอุปกรณ์	-	331,586	-	331,586

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท จัสมิน เทเลคอม ซิสเต็มส์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

หมายเหตุประกอบงบการเงินรวม

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2559

1. ข้อมูลทั่วไปของบริษัทฯ

บริษัท จัสมิน เทเลคอม ซิสเต็มส์ จำกัด (มหาชน) (“บริษัทฯ”) เป็นบริษัทมหาชนซึ่งจัดตั้งและมีภูมิลำเนาในประเทศไทย โดยมีบริษัท จัสมิน อินเทอร์เน็ตซันแนล จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นบริษัทที่จดทะเบียนจัดตั้งในประเทศไทยเป็นบริษัทใหญ่ ธุรกิจหลักของบริษัทฯคือการรับออกแบบและวางระบบสื่อสารและโทรคมนาคม ธุรกิจให้บริการโทรคมนาคม และธุรกิจอื่นๆ ที่อยู่ตามที่จดทะเบียนของบริษัทฯอยู่ที่ 200 หมู่ที่ 4 ชั้น 9 อาคารจัสมิน อินเทอร์เน็ตซันแนล ทาวเวอร์ ถนนแจ้งวัฒนะ ปากเกร็ด นนทบุรี

2. เกณฑ์ในการจัดทำงบการเงิน

2.1 งบการเงินนี้จัดทำขึ้นตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่กำหนดในพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 โดยแสดงรายการในงบการเงินตามข้อกำหนดในประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้าลงวันที่ 28 กันยายน 2554 ออกตามความในพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543

งบการเงินฉบับภาษาไทยเป็นงบการเงินฉบับที่บริษัทฯใช้เป็นทางการตามกฎหมาย งบการเงินฉบับภาษาอังกฤษแปลจากงบการเงินฉบับภาษาไทยนี้

งบการเงินนี้ได้จัดทำขึ้นโดยใช้เกณฑ์ราคาทุนเดิมเว้นแต่จะได้เปิดเผยเป็นอย่างอื่นในนโยบายการบัญชี

2.2 เกณฑ์ในการจัดทำงบการเงินรวม

ก) งบการเงินรวมนี้ได้จัดทำขึ้นโดยรวมงบการเงินของบริษัท จัสมิน เทเลคอม ซิสเต็มส์ จำกัด (มหาชน) (ซึ่งต่อไปนี้เรียกว่า “บริษัทฯ”) และบริษัทย่อย คือ บริษัท คลาวด์ คอมพิวติ้ง โซลูชันส์ จำกัด (ซึ่งต่อไปนี้เรียกว่า “บริษัทย่อย”) ซึ่งเป็นบริษัทจำกัด ที่จัดตั้งขึ้นในประเทศไทย และดำเนินธุรกิจออกแบบและจัดทำระบบคอมพิวเตอร์พร้อมทั้งพัฒนาซอฟต์แวร์และการจำหน่ายอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ บริษัทฯถือหุ้นในบริษัทย่อยคิดเป็นอัตราร้อยละ 97.87 ของทุนจดทะเบียนของบริษัทย่อย

ข) บริษัทฯจะถือว่ามีการควบคุมกิจการที่เข้าไปลงทุนหรือบริษัทย่อยได้ หากบริษัทฯมีสิทธิได้รับหรือมีส่วนได้เสียในผลตอบแทนของกิจการที่เข้าไปลงทุน และสามารถใช้อำนาจในการสั่งการกิจกรรมที่ส่งผลกระทบต่ออย่างมีนัยสำคัญต่อจำนวนเงินผลตอบแทนนั้นได้

ค) บริษัทฯนำงบการเงินของบริษัทย่อยมารวมในการจัดทำงบการเงินรวมตั้งแต่วันที่บริษัทฯมีอำนาจในการควบคุมบริษัทย่อยจนถึงวันที่บริษัทฯสิ้นสุดการควบคุมบริษัทย่อยนั้น

ง) งบการเงินของบริษัทย่อยได้จัดทำขึ้นโดยใช้นโยบายการบัญชีที่สำคัญเช่นเดียวกันกับของบริษัทฯ

- จ) ยอดคงค้างระหว่างบริษัทฯและบริษัทย่อย รายการค้าระหว่างกันที่มีสาระสำคัญ ได้ถูกตัดออกจากงบการเงินรวมนี้แล้ว
- ฉ) ส่วนของผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม คือ จำนวนกำไรหรือขาดทุนและสินทรัพย์สุทธิของบริษัทย่อยส่วนที่ไม่ได้เป็นของบริษัทฯ และแสดงเป็นรายการแยกต่างหากในส่วนของกำไรหรือขาดทุนรวม และส่วนของผู้ถือหุ้นในงบแสดงฐานะการเงินรวม

บริษัทฯซื้อเงินลงทุนในบริษัทย่อยในราคาต่ำกว่ามูลค่าสินทรัพย์สุทธิตามบัญชีเป็นจำนวนประมาณ 8 ล้านบาท บริษัทฯได้บันทึกผลต่างดังกล่าวไว้ในส่วนของผู้ถือหุ้นในงบแสดงฐานะการเงินรวมภายใต้รายการ “องค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น”

2.3 บริษัทฯจัดทำงบการเงินเฉพาะกิจการ โดยแสดงเงินลงทุนในบริษัทย่อยตามวิธีราคาทุน

3. มาตรฐานการรายงานทางการเงินใหม่

ก. มาตรฐานการรายงานทางการเงินที่เริ่มมีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน

ในระหว่างปี บริษัทฯและบริษัทย่อยได้นำมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับปรับปรุง (ปรับปรุง 2558) และฉบับใหม่รวมถึงแนวปฏิบัติทางบัญชี ที่ออกโดยสภาวิชาชีพบัญชี ซึ่งมีผลบังคับใช้สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2559 มาถือปฏิบัติ มาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าวได้รับการปรับปรุงหรือจัดให้มีขึ้นเพื่อให้มีเนื้อหาเท่าเทียมกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ โดยส่วนใหญ่เป็นการปรับปรุงถ้อยคำและคำศัพท์ การตีความและการให้แนวปฏิบัติทางบัญชีกับผู้ใช้งานมาตรฐาน การนำมาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าวมาถือปฏิบัตินี้ไม่มีผลกระทบต่ออย่างเป็นทางการการเงินของบริษัทฯและบริษัทย่อย

ข. มาตรฐานการรายงานทางการเงินที่จะมีผลบังคับในในอนาคต

ในระหว่างปีปัจจุบัน สภาวิชาชีพบัญชีได้ประกาศใช้มาตรฐานการรายงานทางการเงินและการตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับปรับปรุง (ปรับปรุง 2559) รวมถึงแนวปฏิบัติทางบัญชีฉบับใหม่จำนวนหลายฉบับ ซึ่งมีผลบังคับใช้สำหรับงบการเงินที่มีรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2560 มาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าวได้รับการปรับปรุงหรือจัดให้มีขึ้นเพื่อให้มีเนื้อหาเท่าเทียมกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ โดยส่วนใหญ่เป็นการปรับปรุงถ้อยคำและคำศัพท์ การตีความและการให้แนวปฏิบัติทางบัญชีกับผู้ใช้งานมาตรฐาน

ฝ่ายบริหารของบริษัทฯและบริษัทย่อยเชื่อว่ามาตรฐานการรายงานทางการเงินและการตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับปรับปรุงและแนวปฏิบัติทางบัญชีฉบับใหม่ จะไม่มีผลกระทบต่ออย่างเป็นทางการการเงินเมื่อนำมาถือปฏิบัติ อย่างไรก็ตาม มาตรฐานการรายงานทางการเงินที่มีการเปลี่ยนแปลงหลักการสำคัญ สรุปได้ดังต่อไปนี้

มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 27 (ปรับปรุง 2559) เรื่อง งบการเงินเฉพาะกิจการ

มาตรฐานฉบับปรับปรุงนี้กำหนดทางเลือกเพิ่มเติมสำหรับการบันทึกบัญชีเงินลงทุนในบริษัทย่อย เงินลงทุนในการร่วมค้า และเงินลงทุนในบริษัทร่วม ในงบการเงินเฉพาะกิจการ โดยเลือกบันทึกตามวิธีส่วนได้เสียได้ ตามที่อธิบายไว้ในมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 28 (ปรับปรุง 2559) เรื่อง เงินลงทุนในบริษัทร่วมและการร่วมค้า ทั้งนี้ กิจการต้องใช้วิธีการบันทึกบัญชีเดียวกันสำหรับเงินลงทุนแต่ละประเภทและหากกิจการเลือกบันทึกเงินลงทุนดังกล่าวตามวิธีส่วนได้เสียในงบการเงินเฉพาะกิจการ กิจการต้องปรับปรุงรายการดังกล่าวโดยวิธีปรับย้อนหลัง

มาตรฐานฉบับดังกล่าวจะไม่มีผลกระทบต่องบการเงินของบริษัทฯและบริษัทย่อย เนื่องจากฝ่ายบริหารได้พิจารณาแล้วว่า จะเลือกบันทึกเงินลงทุนดังกล่าวตามวิธีราคาทุนในงบการเงินเฉพาะกิจการตามเดิม

4. นโยบายการบัญชีที่สำคัญ

4.1 การรับรู้รายได้

รายได้จากการขายสินค้า

รายได้จากการขายสินค้ารับรู้เมื่อบริษัทฯและบริษัทย่อยได้โอนความเสี่ยงและผลตอบแทนที่มีนัยสำคัญของความเป็นเจ้าของสินค้าให้กับผู้ซื้อแล้ว รายได้จากการขายแสดงมูลค่าตามราคาในใบกำกับสินค้าโดยไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม สำหรับสินค้าที่ได้ส่งมอบหลังจากหักส่วนลดแล้ว

รายได้จากการออกแบบและติดตั้งระบบสื่อสารและโทรคมนาคม

รายได้จากการออกแบบและติดตั้งระบบสื่อสารและโทรคมนาคมพร้อมการจัดหาอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องรับรู้โดยพิจารณาถึงขั้นความสำเร็จของงานจากการประเมินของวิศวกร/ผู้ควบคุมโครงการของบริษัทฯ

รายได้จากการออกแบบและจัดทำระบบคอมพิวเตอร์พร้อมทั้งพัฒนาซอฟต์แวร์

รายได้จากการออกแบบและจัดทำระบบคอมพิวเตอร์พร้อมทั้งพัฒนาซอฟต์แวร์รับรู้โดยพิจารณาถึงขั้นความสำเร็จของงานจากการประเมินของวิศวกร/ผู้ควบคุมโครงการของบริษัทย่อย

รายได้ค่าบริการบำรุงรักษา

รายได้ค่าบริการบำรุงรักษารับรู้เมื่อได้ให้บริการ

รายได้ค่าเช่าโทรศัพท์สาธารณะ

รายได้ค่าเช่าโทรศัพท์สาธารณะรับรู้ตามระยะเวลาของการให้เช่าและตามอัตราที่กำหนดไว้ในสัญญาเช่า

ดอกเบี้ยรับ

ดอกเบี้ยรับถือเป็นรายได้ตามเกณฑ์คงค้าง โดยคำนึงถึงอัตราผลตอบแทนที่แท้จริง

4.2 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด หมายถึง เงินสดและเงินฝากธนาคาร และเงินลงทุนระยะสั้นที่มีสภาพคล่องสูง ซึ่งถึงกำหนดจ่ายคืนภายในระยะเวลาไม่เกิน 3 เดือนนับจากวันที่ได้มาและไม่มีข้อจำกัดในการเบิกใช้

4.3 ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น

ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่นแสดงมูลค่าตามจำนวนมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ บริษัทฯและบริษัทย่อยบันทึกค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับผลขาดทุน โดยประมาณที่อาจเกิดขึ้นจากการเก็บเงินจากลูกหนี้ไม่ได้ ซึ่งโดยทั่วไปพิจารณาจากประสบการณ์การเก็บเงินและการวิเคราะห์อายุหนี้

4.4 สินค้าคงเหลือ

สินค้าคงเหลือแสดงมูลค่าตามราคาทุน (โดยวิธีต้นทุนเฉพาะเจาะจง) หรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับแล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า

4.5 เงินลงทุน

- ก) เงินลงทุนในตราสารทุนที่ไม่อยู่ในความต้องการของตลาดถือเป็นเงินลงทุนทั่วไป ซึ่งแสดงในราคาทุนสุทธิจากค่าเพื่อการด้อยค่า (ถ้ามี)
- ข) เงินลงทุนในบริษัทย่อยที่แสดงอยู่ในงบการเงินเฉพาะกิจการแสดงมูลค่าตามวิธีราคาทุนสุทธิจากค่าเพื่อการด้อยค่า (ถ้ามี)

บริษัทฯใช้วิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักในการคำนวณต้นทุนของเงินลงทุน

เมื่อมีการจำหน่ายเงินลงทุน ผลต่างระหว่างสิ่งตอบแทนสุทธิที่ได้รับกับมูลค่าตามบัญชีของเงินลงทุนจะถูกบันทึกในส่วนของกำไรหรือขาดทุน

4.6 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ และค่าเสื่อมราคา

ที่ดินแสดงมูลค่าตามราคาทุน อาคารและอุปกรณ์แสดงมูลค่าตามราคาทุนหักค่าเสื่อมราคาสะสม และค่าเพื่อการด้อยค่าของสินทรัพย์ (ถ้ามี)

ค่าเสื่อมราคาของอาคารและอุปกรณ์คำนวณจากราคาทุนของสินทรัพย์โดยวิธีเส้นตรงตามอายุการให้ประโยชน์โดยประมาณดังนี้

อาคาร	-	20	ปี
เครื่องโทรศัพท์สาธารณะและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง	-	3 - 5	ปี
สิ่งปรับปรุงอาคารและสินทรัพย์เช่า	-	5	ปี
เครื่องตกแต่ง ติดตั้ง และอุปกรณ์สำนักงาน	-	3 - 10	ปี
ยานพาหนะ	-	5	ปี

ค่าเสื่อมราคารวมอยู่ในส่วนของกำไรหรือขาดทุน

ไม่มีการคิดค่าเสื่อมราคาสำหรับที่ดิน

บริษัทฯและบริษัทย่อยตัดรายการที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ออกจากบัญชี เมื่อจำหน่ายสินทรัพย์หรือคาดว่าจะไม่ได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตจากการใช้หรือการจำหน่ายสินทรัพย์ รายการผลกำไรหรือขาดทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์จะรับรู้ในส่วนของกำไรหรือขาดทุนเมื่อบริษัทฯและบริษัทย่อยตัดรายการสินทรัพย์นั้นออกจากบัญชี

4.7 รายการธุรกิจกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

บุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันกับบริษัทฯและบริษัทย่อย หมายถึง บุคคลหรือกิจการที่มีอำนาจควบคุม บริษัทฯและบริษัทย่อย หรือถูกบริษัทฯและบริษัทย่อยควบคุมไม่ว่าจะเป็น โดยทางตรงหรือทางอ้อม หรืออยู่ภายใต้การควบคุมเดียวกันกับบริษัทฯและบริษัทย่อย

นอกจากนี้บุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันยังหมายรวมถึงบริษัทร่วม และบุคคลหรือกิจการที่มีสิทธิออกเสียงโดยตรงหรือทางอ้อมซึ่งทำให้มีอิทธิพลอย่างเป็นทางการสำคัญต่อบริษัทฯและบริษัทย่อย ผู้บริหารสำคัญ กรรมการหรือพนักงานของบริษัทฯและบริษัทย่อยที่มีอำนาจในการวางแผนและควบคุมการดำเนินงานของบริษัทฯและบริษัทย่อย

4.8 เงินตราต่างประเทศ

บริษัทฯแสดงงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการเป็นสกุลเงินบาท ซึ่งเป็นสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงานของบริษัทฯและบริษัทย่อย

รายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศแปลงค่าเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่เกิดรายการสินทรัพย์และหนี้สินที่เป็นตัวเงินซึ่งอยู่ในสกุลเงินตราต่างประเทศได้แปลงค่าเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน

กำไรและขาดทุนที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงในอัตราแลกเปลี่ยนได้รวมอยู่ในการคำนวณผลการดำเนินงาน

4.9 การตัดค่าของสินทรัพย์

ทุกวันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน บริษัทฯและบริษัทย่อยจะทำการประเมินการตัดค่าของที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ และเงินลงทุน หากมีข้อบ่งชี้ว่าสินทรัพย์ดังกล่าวอาจตัดค่า บริษัทฯและบริษัทย่อยรับรู้ขาดทุนจากการตัดค่าเมื่อมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์มีมูลค่าต่ำกว่ามูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์นั้น ทั้งนี้มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนหมายถึงมูลค่ายุติธรรมหักต้นทุนในการขายของสินทรัพย์หรือมูลค่าจากการใช้สินทรัพย์แล้วแต่ราคาใดจะสูงกว่า

บริษัทฯและบริษัทย่อยจะรับรู้รายการขาดทุนจากการตัดค่าในส่วนของกำไรหรือขาดทุน

4.10 ผลประโยชน์ของพนักงาน

ผลประโยชน์ระยะสั้นของพนักงาน

บริษัทฯ และบริษัทย่อยรับรู้เงินเดือน ค่าจ้าง โบนัส และเงินสมทบกองทุนประกันสังคมเป็นค่าใช้จ่ายเมื่อเกิดรายการ

ผลประโยชน์หลังออกจากงานของพนักงาน

โครงการสมทบเงิน

บริษัทฯ บริษัทย่อย และพนักงานของบริษัทฯ และบริษัทย่อยได้ร่วมกันจัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ซึ่งประกอบด้วยเงินที่พนักงานจ่ายสะสมและเงินที่บริษัทฯ และบริษัทย่อยจ่ายสมทบให้เป็นรายเดือน สิทธิประโยชน์ของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพได้แยกออกจากสิทธิประโยชน์ของบริษัทฯ และบริษัทย่อย เงินที่บริษัทฯ และบริษัทย่อยจ่ายสมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในปีที่เกิดรายการ

โครงการผลประโยชน์หลังออกจากงาน

บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีภาระสำหรับเงินชดเชยที่ต้องจ่ายให้แก่พนักงานเมื่อออกจากงานตามกฎหมายแรงงาน ซึ่งบริษัทฯ และบริษัทย่อยถือว่าเงินชดเชยดังกล่าวเป็นโครงการผลประโยชน์หลังออกจากงานสำหรับพนักงาน

บริษัทฯ และบริษัทย่อยคำนวณหนี้สินตามโครงการผลประโยชน์หลังออกจากงานของพนักงาน โดยใช้วิธีคิดลดแต่ละหน่วยที่ประมาณการไว้ (Projected Unit Credit Method) โดยผู้เชี่ยวชาญอิสระได้ทำการประเมินภาระผูกพันดังกล่าวตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย

ผลกำไรหรือขาดทุนจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยสำหรับโครงการผลประโยชน์หลังออกจากงานของพนักงานจะรับรู้ทันทีในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น

4.11 ประมาณการหนี้สิน

บริษัทฯ และบริษัทย่อยจะบันทึกประมาณการหนี้สินไว้ในบัญชีเมื่อภาระผูกพันซึ่งเป็นผลมาจากเหตุการณ์ในอดีตได้เกิดขึ้นแล้ว และมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่นอนว่าบริษัทฯ และบริษัทย่อยจะเสียทรัพยากรเชิงเศรษฐกิจไปเพื่อปลดปล่อยภาระผูกพันนั้น และบริษัทฯ และบริษัทย่อยสามารถประมาณมูลค่าภาระผูกพันนั้นได้อย่างน่าเชื่อถือ

4.12 ภาษีเงินได้

ภาษีเงินได้ประกอบด้วยภาษีเงินได้ปัจจุบันและภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี

ภาษีเงินได้ปัจจุบัน

บริษัทฯ และบริษัทย่อยบันทึกภาษีเงินได้ปัจจุบันตามจำนวนที่คาดว่าจะจ่ายให้กับหน่วยงานจัดเก็บภาษีของรัฐ โดยคำนวณจากกำไรทางภาษีตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎหมายภาษีอากร

ภาษีเงินได้รอกการตัดบัญชี

บริษัทฯและบริษัทย่อยบันทึกภาษีเงินได้รอกการตัดบัญชีของผลแตกต่างชั่วคราวระหว่างราคาตามบัญชีของสินทรัพย์และหนี้สิน ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงานกับฐานภาษีของสินทรัพย์และหนี้สินที่เกี่ยวข้องนั้น โดยใช้อัตราภาษีที่มีผลบังคับใช้ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน

บริษัทฯและบริษัทย่อยรับรู้หนี้สินภาษีเงินได้รอกการตัดบัญชีของผลแตกต่างชั่วคราวที่ต้องเสียภาษีทุกรายการ แต่รับรู้สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอกการตัดบัญชีสำหรับผลแตกต่างชั่วคราวที่ใช้หักภาษี รวมทั้งผลขาดทุนทางภาษีที่ยังไม่ได้ใช้ในจำนวนเท่าที่มีความเป็นไปได้ก่อนข้างแผนที่บริษัทฯและบริษัทย่อยจะมีกำไรทางภาษีในอนาคตเพียงพอที่จะใช้ประโยชน์จากผลแตกต่างชั่วคราวที่ใช้หักภาษีและผลขาดทุนทางภาษีที่ยังไม่ได้ใช้นั้น

บริษัทฯและบริษัทย่อยจะทบทวนมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอกการตัดบัญชีทุกสิ้นรอบระยะเวลารายงานและจะทำการปรับลดมูลค่าตามบัญชีดังกล่าว หากมีความเป็นไปได้ก่อนข้างแผนที่บริษัทฯและบริษัทย่อยจะไม่มีกำไรทางภาษีเพียงพอต่อการนำสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอกการตัดบัญชีทั้งหมดหรือบางส่วนมาใช้ประโยชน์

บริษัทฯและบริษัทย่อยจะบันทึกภาษีเงินได้รอกการตัดบัญชีโดยตรงไปยังส่วนของผู้ถือหุ้นหากภาษีที่เกิดขึ้นเกี่ยวข้องกับรายการที่ได้บันทึกโดยตรงไปยังส่วนของผู้ถือหุ้น

4.13 การวัดมูลค่ายุติธรรม

มูลค่ายุติธรรม หมายถึง ราคาที่คาดว่าจะได้รับจากการขายสินทรัพย์หรือเป็นราคาที่จะต้องจ่ายเพื่อโอนหนี้สินให้ผู้อื่นโดยรายการดังกล่าวเป็นรายการที่เกิดขึ้นในสภาพปกติระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย (ผู้ร่วมในตลาด) ณ วันที่วัดมูลค่า บริษัทฯและบริษัทย่อยใช้ราคาเสนอซื้อขายในตลาดที่มีสภาพคล่องในการวัดมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์และหนี้สินซึ่งมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่เกี่ยวข้องกำหนดให้ต้องวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม ยกเว้นในกรณีที่ไม่มีตลาดที่มีสภาพคล่องสำหรับสินทรัพย์หรือหนี้สินที่มีลักษณะเดียวกันหรือไม่สามารถหาราคาเสนอซื้อขายในตลาดที่มีสภาพคล่องได้ บริษัทฯและบริษัทย่อยจะประมาณมูลค่ายุติธรรมโดยใช้เทคนิคการประเมินมูลค่าที่เหมาะสมกับแต่ละสถานการณ์ และพยายามใช้ข้อมูลที่สามารถสังเกตได้ที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์หรือหนี้สินที่จะวัดมูลค่ายุติธรรมนั้นให้มากที่สุด

ลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรมที่ใช้วัดมูลค่าและเปิดเผยมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์และหนี้สินในงบการเงินแบ่งออกเป็นสามระดับตามประเภทของข้อมูลที่นำมาใช้ในการวัดมูลค่ายุติธรรม ดังนี้

- ระดับ 1 ใช้ข้อมูลราคาเสนอซื้อขายของสินทรัพย์หรือหนี้สินอย่างเดียวกันในตลาดที่มีสภาพคล่อง
- ระดับ 2 ใช้ข้อมูลอื่นที่สามารถสังเกตได้ของสินทรัพย์หรือหนี้สิน ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลทางตรงหรือทางอ้อม
- ระดับ 3 ใช้ข้อมูลที่ไม่สามารถสังเกตได้ เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับกระแสเงินในอนาคตที่กิจการประมาณขึ้น

ทุกวันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน บริษัทฯและบริษัทย่อยจะประเมินความจำเป็นในการโอนรายการระหว่างลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรมสำหรับสินทรัพย์และหนี้สินที่ถืออยู่ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงานที่มีการวัดมูลค่ายุติธรรมแบบเกิดขึ้นประจำ

5. การใช้ดุลยพินิจและประมาณการทางบัญชีที่สำคัญ

ในการจัดทำงบการเงินตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฝ่ายบริหารจำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจและการประมาณการในเรื่องที่มีความไม่แน่นอนเสมอ การใช้ดุลยพินิจและการประมาณการดังกล่าวนี้ส่งผลกระทบต่อจำนวนเงินที่แสดงในงบการเงินและต่อข้อมูลที่แสดงในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ผลที่เกิดขึ้นจริงอาจแตกต่างไปจากจำนวนที่ประมาณการไว้ การใช้ดุลยพินิจและการประมาณการที่สำคัญมีดังนี้

ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้

ในการประมาณค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้ ฝ่ายบริหารจำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจในการประมาณการผลขาดทุนที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากลูกหนี้แต่ละราย โดยคำนึงถึงประสบการณ์การเก็บเงินในอดีต อายุของหนี้ที่ค้างค้างและสถานะเศรษฐกิจที่เป็นอยู่ในขณะนั้น เป็นต้น

คดีฟ้องร้อง

บริษัทฯและบริษัทย่อยมีหนี้สินที่อาจจะเกิดขึ้นจากการถูกฟ้องร้องเรียกค่าเสียหาย ซึ่งฝ่ายบริหารของบริษัทฯและบริษัทย่อยจำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจในการประเมินผลของคดีที่ถูกฟ้องร้องและประมาณการหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน

6. รายการธุรกิจกับกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

รายละเอียดความสัมพันธ์ที่บริษัทฯและบริษัทย่อยมีกับบุคคลหรือกิจการที่มีอำนาจควบคุมบริษัทฯและบริษัทย่อยหรือถูกควบคุม โดยบริษัทฯและบริษัทย่อยไม่ว่าจะเป็น โดยตรงหรือทางอ้อม หรืออยู่ภายใต้การควบคุมเดียวกันกับบริษัทฯและบริษัทย่อยมีดังนี้

ชื่อกิจการ	ลักษณะความสัมพันธ์
บริษัทใหญ่	เป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ในบริษัทฯ
บริษัทย่อย	บริษัทย่อยที่บริษัทฯมีอำนาจในการกำหนดนโยบายทางการเงินและการดำเนินงานเพื่อให้ได้รับประโยชน์จากกิจกรรมต่างๆของบริษัทย่อย
กลุ่มจัดมิน	มีผู้ถือหุ้นและกรรมการร่วมกัน

ในระหว่างปี บริษัทฯและบริษัทย่อยมีรายการธุรกิจที่สำคัญกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน รายการธุรกิจดังกล่าวเป็นไปตามเงื่อนไขทางการค้าและเกณฑ์ตามที่ตกลงกันระหว่างบริษัทฯและบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันเหล่านั้น ซึ่งเป็นไปตามปกติธุรกิจโดยสามารถสรุปได้ดังนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ		นโยบายการกำหนดราคา
	2559	2558	2559	2558	
รายการธุรกิจกับบริษัทใหญ่					
ขายสินค้าและให้บริการ	1	1	-	-	ราคาตามสัญญาหรือราคาที่กิจการคิดกับลูกค้ารายอื่น
ค่าเช่าสำนักงานและค่าบริการจ่าย	5	6	3	4	ราคาตามสัญญาหรือราคาที่กิจการคิดกับลูกค้ารายอื่น
รายการธุรกิจกับบริษัทย่อย (ตัดออกจากงบการเงินรวมแล้ว)					
ดอกเบี้ยรับ	-	-	2	3	อัตราอ้างอิงกับดอกเบี้ยเงินฝากประจำ (2558: อัตราอ้างอิงกับ MLR และอัตราอ้างอิงกับดอกเบี้ยเงินฝากประจำ)
รายการธุรกิจกับบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน					
ขายสินค้าและให้บริการ	84	40	49	3	ราคาตามสัญญาหรือราคาที่กิจการคิดกับลูกค้ารายอื่นหรือราคาต้นทุนบวกส่วนเพิ่ม
ต้นทุนขายและบริการ	4	5	4	5	ราคาตามสัญญาหรือราคาที่กิจการคิดกับลูกค้ารายอื่น
ค่าใช้จ่ายอื่น	6	7	2	3	ราคาตามสัญญาหรือราคาที่กิจการคิดกับลูกค้ารายอื่น

ยอดคงค้างระหว่างบริษัทฯและบริษัทย่อย และกิจการที่เกี่ยวข้องกัน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 และ 2558 มีรายละเอียดดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2559	2558	2559	2558
ลูกหนี้การค้า - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน (หมายเหตุ 7)				
บริษัทใหญ่	113	27	-	-
บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน				
กลุ่มจัสมิน	778,981	737,886	775,994	732,633
รวมลูกหนี้การค้า - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	779,094	737,913	775,994	732,633

	(หน่วย: พันบาท)			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2559	2558	2559	2558
ลูกหนี้อื่น - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน				
บริษัทย่อย	-	-	3,495	2,694
(ตัดออกจากงบการเงินรวมแล้ว)				
หัก: ค่าเผ่อนี้สงสัยจะสูญ	-	-	(3,480)	-
รวมลูกหนี้อื่น - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน - สุทธิ	-	-	15	2,694
เงินทดรอง - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน				
บริษัทใหญ่	-	-	-	-
รวมเงินทดรอง - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	-	-	-	-
มูลค่างานที่แล้วเสร็จแต่ยังไม่ถึงกำหนดชำระจากกิจการที่เกี่ยวข้องกัน				
บริษัทย่อย	-	-	574	48
(ตัดออกจากงบการเงินรวมแล้ว)				
บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน				
กลุ่มจัดมิน	19	23	-	-
รวมมูลค่างานที่แล้วเสร็จแต่ยังไม่ถึงกำหนดชำระจากกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	19	23	574	48
เงินให้กู้ยืมระยะสั้น - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน				
บริษัทย่อย	-	-	80,347	69,347
(ตัดออกจากงบการเงินรวมแล้ว)				
หัก: ค่าเผ่อนี้สงสัยจะสูญ	-	-	(80,347)	(69,347)
รวมเงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน - สุทธิ	-	-	-	-
เงินให้กู้ยืมระยะยาว - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน				
บริษัทย่อย	-	-	117,000	-
(ตัดออกจากงบการเงินรวมแล้ว)				
หัก: ส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	-	-	(16,000)	-
รวมเงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน - สุทธิ	-	-	101,000	-
เจ้าหนี้การค้า - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน (หมายเหตุ 12)				
บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน				
กลุ่มจัดมิน	421	336	3	26
รวมเจ้าหนี้การค้ากิจการที่เกี่ยวข้องกัน	421	336	3	26

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2559	2558	2559	2558
เจ้าหนี้อื่น - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน (หมายเหตุ 12)				
บริษัทใหญ่	22,523	21,530	-	-
บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน				
กลุ่มจัดมิน	8,273	7,346	81	2
รวมเจ้าหนี้อื่น - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	30,796	28,876	81	2

เงินรับล่วงหน้าจากกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน				
กลุ่มจัดมิน	1,139	663	-	-
รวมเงินรับล่วงหน้าจากกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	1,139	663	-	-

เงินทศรอง - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน

ในระหว่างปี 2559 เงินทศรอง - กิจการที่เกี่ยวข้องกันมีการเคลื่อนไหวดังนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินรวมและงบเฉพาะกิจการ			
	ยอดคงเหลือ ณ วันที่	เพิ่มขึ้น	ลดลง	ยอดคงเหลือ ณ วันที่
	31 ธันวาคม 2558	ระหว่างปี	ระหว่างปี	31 ธันวาคม 2559
เงินทศรอง - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	-	530	(530)	-

เงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน

ในระหว่างปี 2559 เงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่บริษัทย่อยมีการเคลื่อนไหวดังนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินเฉพาะกิจการ		
	ยอดคงเหลือ ณ วันที่	เพิ่มขึ้น	ยอดคงเหลือ ณ วันที่
	31 ธันวาคม 2558	ระหว่างปี	31 ธันวาคม 2559
เงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่บริษัทย่อย	69	11	80

เงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่บริษัทย่อย เดิมคิดดอกเบี้ยในอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมขั้นต่ำ (MLR) ต่อปี และมีกำหนดชำระคืนเมื่อทวงถาม ต่อมา เมื่อวันที่ 1 เมษายน 2558 ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทฯ ได้มีมติให้บริษัทย่อยชำระดอกเบี้ยโดยอ้างอิงอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 12 เดือน บวกร้อยละ 0.5 ต่อปี และมีกำหนดชำระคืนเมื่อทวงถาม

เงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน

ในระหว่างปี 2559 เงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่บริษัทย่อยมีการเคลื่อนไหวดังนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินเฉพาะกิจการ		
	ยอดคงเหลือ		ยอดคงเหลือ
	ณ วันที่	เพิ่มขึ้น	ณ วันที่
	31 ธันวาคม 2558	ระหว่างปี	31 ธันวาคม 2559
เงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่บริษัทย่อย	-	117	117

เงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่บริษัทย่อย คิดดอกเบี้ยในอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 12 เดือน ของธนาคารพาณิชย์ บวกร้อยละ 0.5 ต่อปี โดยมีกำหนดชำระดอกเบี้ยทุกสิ้นเดือน และชำระเงินต้นทุกสิ้นไตรมาส โดยระหว่างปี 2560 - 2563 ไตรมาสละ 4 ล้านบาท และระหว่างปี 2564 - 2566 ไตรมาสละ 4.125 ล้านบาท และปี 2567 ไตรมาสละ 3.25 ล้านบาท

คำตอบแทนกรรมการและผู้บริหาร

ในระหว่างปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2559 และ 2558 บริษัทฯและบริษัทย่อยมีค่าใช้จ่ายผลประโยชน์พนักงานที่ให้แก่กรรมการและผู้บริหาร ดังต่อไปนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2559	2558	2559	2558
ผลประโยชน์ระยะสั้น	13	17	11	14
ผลประโยชน์หลังออกจากงาน	2	1	1	1
รวม	15	18	12	15

7. ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2559	2558	2559	2558
ลูกหนี้การค้า - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน (หมายเหตุ 6)	779,094	737,913	775,994	732,633
ลูกหนี้การค้า - กิจการที่ไม่เกี่ยวข้องกัน	192,443	190,284	24,929	20,887
ลูกหนี้อื่น - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน (หมายเหตุ 6)	-	-	3,495	2,694
ลูกหนี้อื่น - กิจการที่ไม่เกี่ยวข้องกัน	40,298	44,556	40,298	44,463
รวม	1,011,835	972,753	844,716	800,677
หัก: ค่าเผ่อนี้สงสัยจะสูญ	(221,866)	(193,881)	(58,321)	(26,856)
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น - สุทธิ	789,969	778,872	786,395	773,821

ยอดคงเหลือของลูกหนี้การค้า ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 และ 2558 แยกตามอายุหนี้คงค้างนับจากวันที่ถึงกำหนดชำระได้ดังนี้

	(หน่วย: พันบาท)			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2559	2558	2559	2558
ลูกหนี้การค้า - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน				
อายุหนี้คงค้างนับจากวันที่ถึงกำหนดชำระ				
ยังไม่ถึงกำหนดชำระ	5,728	8,195	2,676	3,053
ค้างชำระ				
ไม่เกิน 3 เดือน	24,785	621	24,785	483
3 - 6 เดือน	26,716	489	26,673	489
6 - 12 เดือน	673	1,169	668	1,169
มากกว่า 12 เดือน	721,192	727,439	721,192	727,439
รวมลูกหนี้การค้า - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน (หมายเหตุ 6)	<u>779,094</u>	<u>737,913</u>	<u>775,994</u>	<u>732,633</u>
ลูกหนี้การค้า - กิจการที่ไม่เกี่ยวข้องกัน				
อายุหนี้คงค้างนับจากวันที่ถึงกำหนดชำระ				
ยังไม่ถึงกำหนดชำระ	3,099	1,882	2,763	1,851
ค้างชำระ				
ไม่เกิน 3 เดือน	161	512	12	20
3 - 6 เดือน	6,610	-	6,610	-
6 - 12 เดือน	-	-	-	-
มากกว่า 12 เดือน	182,573	187,890	15,544	19,016
รวม	192,443	190,284	24,929	20,887
หัก: ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	<u>(181,568)</u>	<u>(181,568)</u>	<u>(14,543)</u>	<u>(14,543)</u>
ลูกหนี้การค้า - กิจการที่ไม่เกี่ยวข้องกัน, สุทธิ	<u>10,875</u>	<u>8,716</u>	<u>10,386</u>	<u>6,344</u>
รวมลูกหนี้การค้า - สุทธิ	<u>789,969</u>	<u>746,629</u>	<u>786,380</u>	<u>738,977</u>
ลูกหนี้อื่น - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน				
ดอกเบี้ยค้างรับ	-	-	3,495	2,694
หัก: ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	-	-	<u>(3,480)</u>	-
รวมลูกหนี้อื่น - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน, สุทธิ (หมายเหตุ 6)	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>15</u>	<u>2,694</u>

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2559	2558	2559	2558
ลูกหนี้อื่น - กิจการที่ไม่เกี่ยวข้องกัน				
ดอกเบี้ยค้างรับ	12,313	12,313	12,313	12,313
อื่น ๆ	27,985	32,243	27,985	32,150
รวม	40,298	44,556	40,298	44,463
หัก: ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	(40,298)	(12,313)	(40,298)	(12,313)
รวมลูกหนี้อื่น - กิจการที่ไม่เกี่ยวข้องกัน, สุทธิ	-	32,243	-	32,150

ในระหว่างปี 2559 บริษัทฯ ได้มีการตั้งสำรองค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญลูกหนี้อื่น - กิจการที่ไม่เกี่ยวข้องกัน ซึ่งเป็นเงินมัดจำค่าซื้อแท็บเล็ตที่ขายให้แก่บริษัทในประเทศแห่งหนึ่ง เป็นจำนวน 28 ล้านบาท

ยอดคงค้างของลูกหนี้การค้ากิจการที่ไม่เกี่ยวข้องกัน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 และ 2558 ได้รวมยอดคงค้างจากบริษัทที่มีรัฐบาลเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

อายุหนี้ค้างชำระ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2559	2558	2559	2558
ยังไม่ถึงกำหนดชำระ	3,026	636	2,763	636
ค้างชำระ				
ไม่เกิน 3 เดือน	-	473	-	-
3 - 6 เดือน	6,610	-	6,610	-
6 - 12 เดือน	-	-	-	-
มากกว่า 12 เดือน	1,001	1,001	1,001	1,001
รวม	10,637	2,110	10,374	1,637

8. **สินค้าคงเหลือ**

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม					
	รายการปรับลด					
	ราคาทุน		มูลค่าสุทธิที่จะได้รับ		สินค้าคงเหลือ - สุทธิ	
	2559	2558	2559	2558	2559	2558
สินค้าสำเร็จรูป	12,203	14,536	(4,014)	(4,014)	8,189	10,522

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินเฉพาะกิจการ					
	รายการปรับลด					
	ราคาทุน		มูลค่าสุทธิที่จะได้รับ		สินค้าคงเหลือ - สุทธิ	
	2559	2558	2559	2558	2559	2558
สินค้าสำเร็จรูป	12,058	14,423	(4,014)	(4,014)	8,044	10,409

ในระหว่างปี 2558 บริษัทฯบันทึกการปรับลดราคาทุนของสินค้าคงเหลือให้เป็นมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ เป็นจำนวน 4 ล้านบาท โดยแสดงเป็นส่วนหนึ่งของค่าใช้จ่ายในการบริหาร

9. **ลูกหนี้ตามสัญญาปรับโครงสร้างหนี้**

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558 บริษัทฯและบริษัทย่อยมียอดคงเหลือของลูกหนี้ตามสัญญาปรับโครงสร้างหนี้จากบริษัท ทีทีแอนด์ที จำกัด (มหาชน) (ทีทีแอนด์ที) จำนวน 47 ล้านบาท (เฉพาะของบริษัทฯ: จำนวน 19 ล้านบาท) ซึ่งตามเงื่อนไขที่กำหนดในแผนฟื้นฟูกิจการของทีทีแอนด์ที บริษัทฯและบริษัทย่อยจะได้รับชำระคืนยอดคงเหลือดังกล่าวทั้งจำนวนเป็นเงินสดในวันทำการสุดท้ายของไตรมาสที่ 1 ปี 2559 อย่างไรก็ตาม เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2559 ศาลล้มละลายกลางได้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของทีทีแอนด์ทีเด็ดขาดแล้วเพื่อความระมัดระวัง บริษัทฯและบริษัทย่อยจึงบันทึกค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญสำหรับยอดคงเหลือของลูกหนี้จากทีทีแอนด์ทีเต็มจำนวนในไตรมาสที่หนึ่งของปีปัจจุบัน

10. เงินลงทุนในบริษัทย่อย

เงินลงทุนในบริษัทย่อยตามที่แสดงในงบการเงินเฉพาะกิจการ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

(หน่วย: พันบาท)

ชื่อบริษัท	ทุนเรียกชำระแล้ว		สัดส่วนเงินลงทุน		ราคาทุน		เงินปันผลรับ ระหว่างปี	
	2559	2558	2559 (ร้อยละ)	2558 (ร้อยละ)	2559	2558	2559	2558
บริษัท คลาวด์ คอมพิวติ้ง โซลูชันส์ จำกัด	55,000	55,000	98	98	83,899	83,899	-	-
หัก: ค่าเผื่อการด้อยค่าของเงินลงทุน					(83,899)	(83,899)		
รวมเงินลงทุนในบริษัทย่อย - สุทธิ					-	-		

11. ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม						รวม
	ที่ดิน	อาคาร	เครื่องโทรศัพท์ สาธารณะและ อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง	สิ่งปรับปรุงอาคาร และสินทรัพย์เช่า	เครื่องตกแต่ง ติดตั้งและอุปกรณ์ สำนักงาน	ยานพาหนะ	
ราคาทุน							
ณ วันที่ 1 มกราคม 2558	2,000	1,139	26,151	16,119	79,371	6,648	131,428
ซื้อเพิ่ม	-	-	-	-	6,031	-	6,031
โอนเข้า	-	-	-	-	337	-	337
โอนออก	-	-	-	-	(6)	-	(6)
จำหน่าย	-	-	-	-	(18,567)	-	(18,567)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558	2,000	1,139	26,151	16,119	67,166	6,648	119,223
ซื้อเพิ่ม	-	-	-	9	1,370	-	1,379
จำหน่าย	-	-	-	-	(1,078)	-	(1,078)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559	2,000	1,139	26,151	16,128	67,458	6,648	119,524
ค่าเสื่อมราคาสะสม							
ณ วันที่ 1 มกราคม 2558	-	1,139	11,528	15,975	65,385	5,721	99,748
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปี	-	-	7,304	83	8,607	247	16,241
ค่าเสื่อมราคาสำหรับส่วนที่จำหน่าย	-	-	-	-	(18,548)	-	(18,548)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558	-	1,139	18,832	16,058	55,444	5,968	97,441
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปี	-	-	7,305	60	5,988	247	13,600
ค่าเสื่อมราคาสำหรับส่วนที่จำหน่าย	-	-	-	-	(1,058)	-	(1,058)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559	-	1,139	26,137	16,118	60,374	6,215	109,983
มูลค่าสุทธิตามบัญชี							
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558	2,000	-	7,319	61	11,722	680	21,782
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559	2,000	-	14	10	7,084	433	9,541
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปี							
2558 (จำนวน 2 ล้านบาท รวมอยู่ในต้นทุนขายและบริการ ส่วนที่เหลือรวมอยู่ในค่าใช้จ่ายในการขาย การบริการและการบริหาร)							16,241
2559 (จำนวน 2 ล้านบาท รวมอยู่ในต้นทุนขายและบริการ ส่วนที่เหลือรวมอยู่ในค่าใช้จ่ายในการขาย การบริการและการบริหาร)							13,600

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินเฉพาะกิจการ				รวม
	เครื่องโทรศัพท์ สาธารณะและอุปกรณ์ที่ เกี่ยวข้อง	สิ่งปรับปรุงอาคารและ สินทรัพย์เช่า	เครื่องตกแต่ง ติดตั้งและอุปกรณ์ สำนักงาน	ยานพาหนะ	
ราคาทุน					
ณ วันที่ 1 มกราคม 2558	26,151	12,129	47,005	6,152	91,437
โอนเข้า	-	-	337	-	337
โอนออก	-	-	(6)	-	(6)
จำหน่าย	-	-	(18,215)	-	(18,215)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558	26,151	12,129	29,121	6,152	73,553
จำหน่าย	-	-	(1,016)	-	(1,016)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559	26,151	12,129	28,105	6,152	72,537
ค่าเสื่อมราคาสะสม					
ณ วันที่ 1 มกราคม 2558	11,528	12,129	42,285	5,225	71,167
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปี	7,304	-	2,089	247	9,640
ค่าเสื่อมราคาสำหรับส่วนที่จำหน่าย	-	-	(18,200)	-	(18,200)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558	18,832	12,129	26,174	5,472	62,607
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปี	7,305	-	1,502	247	9,054
ค่าเสื่อมราคาสำหรับส่วนที่จำหน่าย	-	-	(995)	-	(995)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559	26,137	12,129	26,681	5,719	70,666
มูลค่าสุทธิตามบัญชี					
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558	7,319	-	2,947	680	10,946
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559	14	-	1,424	433	1,871
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปี					
2558 (จำนวน 1 ล้านบาท รวมอยู่ในต้นทุนขายและบริการ ส่วนที่เหลือรวมอยู่ในค่าใช้จ่ายในการขาย การบริการและการบริหาร)					9,640
2559 (รวมอยู่ในค่าใช้จ่ายในการขาย การบริการและการบริหาร)					9,054

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 บริษัทฯและบริษัทย่อยมีอาคารและอุปกรณ์จำนวนหนึ่งซึ่งตัดค่าเสื่อมราคาหมดแล้วแต่ยังใช้งานอยู่ มูลค่าตามบัญชีก่อนหักค่าเสื่อมราคาสะสมของสินทรัพย์ดังกล่าวมีจำนวนเงินประมาณ 85 ล้านบาท (2558: 56 ล้านบาท) (งบการเงินเฉพาะบริษัทฯ: 55 ล้านบาท (2558: 38 ล้านบาท))

12. เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2559	2558	2559	2558
เจ้าหนี้การค้า - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน (หมายเหตุ 6)	421	336	3	26
เจ้าหนี้การค้า - กิจการที่ไม่เกี่ยวข้องกัน	71,637	160,741	65,469	147,432
เจ้าหนี้อื่น - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน (หมายเหตุ 6)	30,796	28,876	81	2
เจ้าหนี้อื่น - กิจการที่ไม่เกี่ยวข้องกัน	48,451	41,763	47,552	40,640
รวมเจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	151,305	231,716	113,105	188,100

13. เงินกู้ยืมระยะยาว

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2559	2558	2559	2558
เงินกู้ยืมระยะยาว	-	138,771	-	-
หัก: ส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	-	(28,968)	-	-
เงินกู้ยืมระยะยาว - สุทธิจากส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	-	109,803	-	-

เงินกู้ยืมระยะยาวของบริษัทย่อยคิดดอกเบี้ยอ้างอิงกับ MLR และมีกำหนดชำระคืนเงินต้นเริ่มต้นในปี 2554 จำนวน 3 งวด คือในเดือนสิงหาคม กันยายน และธันวาคม 2554 และหลังจากนั้นชำระคืนเงินต้นเป็นรายไตรมาส จำนวน 28 งวด ตั้งแต่เดือนมีนาคม 2555 ถึงเดือนธันวาคม 2561 และเงินกู้ยืมระยะยาวนี้ ค้ำประกันโดยบริษัทฯ สัญญาเงินกู้ยืมนี้มีเงื่อนไขเกี่ยวกับการชำระเงินเพิ่มเติมคือกรณีที่บริษัทย่อยได้รับเงินจากการชำระหนี้ของทีทีแอนด์ที และ/หรือเงินที่ได้รับจากการขายหุ้นทีทีแอนด์ทีตามแผนฟื้นฟูกิจการของทีทีแอนด์ที บริษัทย่อยตกลงให้ธนาคารนำเงินดังกล่าวทั้งจำนวนไปชำระหนี้ดอกเบี้ยที่เกิดขึ้นก่อน ส่วนที่เหลือให้นำไปชำระหนี้เงินกู้ ในกรณีที่จำนวนเงินที่ได้รับมากกว่าดอกเบี้ยและเงินต้นในงวดใด บริษัทย่อยตกลงให้นำเงินส่วนที่คงเหลืออยู่นั้นชำระหนี้เงินต้นงวดที่ใกล้จะถึงกำหนดที่สุดก่อนเรียงตามลำดับ

ในปี 2559 บริษัทย่อยได้ชำระคืนเงินกู้ทั้งจำนวนก่อนกำหนดเป็นจำนวนเงินรวม 139 ล้านบาท โดยไม่มีค่าธรรมเนียมจากการชำระคืนเงินกู้ก่อนกำหนดแต่อย่างใด

14. สำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน

จำนวนเงินสำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานซึ่งเป็นเงินชดเชยพนักงานเมื่อออกจากงานแสดงได้ ดังนี้

	(หน่วย: พันบาท)			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2559	2558	2559	2558
สำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานต้นปี	11,190	17,627	9,719	16,654
ส่วนที่รับรู้ในกำไรหรือขาดทุน				
(แสดงรวมอยู่ในค่าใช้จ่ายในการบริหาร):				
ต้นทุนบริการในปัจจุบัน	610	1,154	497	1,052
ต้นทุนดอกเบี้ย	297	725	267	688
ส่วนที่รับรู้ในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น :				
ขาดทุน (กำไร) จากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์				
ประกันภัย				
ส่วนที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงข้อสมมติทางการเงิน	-	1,049	-	852
ส่วนที่เกิดจากการปรับปรุงจากประสบการณ์	-	(4,425)	-	(4,584)
โอนผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน	(1,614)	-	-	-
ผลประโยชน์ที่จ่ายในระหว่างปี	-	(4,940)	-	(4,943)
สำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานปลายปี	10,483	11,190	10,483	9,719

ในระหว่างปี 2559 บริษัทย่อยได้โอนย้ายพนักงานทั้งหมดไปให้กับบริษัทในกลุ่มเดียวกัน จึงได้โอนรายการสำรองผลประโยชน์ระยะยาวที่เคยบันทึกให้กับบริษัทที่รับโอนพนักงาน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 ระยะเวลาเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักในการจ่ายชำระผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานของบริษัทฯ ประมาณ 12 ปี (31 ธันวาคม 2558 งบการเงินรวม: 12 ปี และงบการเงินเฉพาะกิจการ: 12 ปี)

สมมติฐานที่สำคัญในการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย ณ วันประเมินสรุปได้ดังนี้

	งบการเงินรวม/ งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2559	2558
	(ร้อยละต่อปี)	(ร้อยละต่อปี)
อัตราคิดลด	2.75%	2.75%
อัตราการขึ้นเงินเดือนในอนาคต	5%	5%

ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสมมติฐานที่สำคัญต่อมูลค่าปัจจุบันของภาระผูกพันผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 สรุปได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม และงบการเงินเฉพาะกิจการ	
อัตราคิดลด		
เพิ่มขึ้น 50 เบซิสปอยท์ (3.25%)		(473)
ลดลง 50 เบซิสปอยท์ (2.25%)		522
อัตรากำไรขึ้นเงินเดือน		
เพิ่มขึ้น 100 เบซิสปอยท์ (6%)		559
ลดลง 100 เบซิสปอยท์ (4%)		(442)

15. สำรองตามกฎหมาย

ภายใต้บทบัญญัติของมาตรา 116 แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 บริษัทฯต้องจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีส่วนหนึ่งไว้เป็นทุนสำรองไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ของกำไรสุทธิประจำปีหักด้วยยอดขาดทุนสะสมยกมา (ถ้ามี) จนกว่าทุนสำรองนี้จะมีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของทุนจดทะเบียน สำรองตามกฎหมายดังกล่าวไม่สามารถนำไปจ่ายเงินปันผลได้ ในปัจจุบัน บริษัทฯได้จัดสรรสำรองตามกฎหมายไว้ครบถ้วนแล้ว

16. ค่าใช้จ่ายตามลักษณะ

รายการค่าใช้จ่ายแบ่งตามลักษณะประกอบด้วยรายการค่าใช้จ่ายที่สำคัญดังต่อไปนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2559	2558	2559	2558
ค่าจ้างผู้รับเหมาช่วง	9	5	5	3
เงินเดือนค่าแรงและผลประโยชน์อื่นของพนักงาน	33	57	27	49
สินค้าคงเหลือใช้ไป	6	9	2	-
ค่าเสื่อมราคา	14	16	9	10
ค่าเช่าจ่ายตามสัญญาเช่าดำเนินงาน	5	6	3	4
หนี้สูญ	2	-	-	-
หนี้สงสัยจะสูญ	80	2	63	2
การปรับลดสินค้าคงเหลือเป็นมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ	-	4	-	4

17. รายได้ของบริษัทภายใต้ข้อบังคับของ กสทช.

รายได้จากการให้บริการและให้เช่าอุปกรณ์ของบริษัทฯ สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2559 และ 2558 สามารถจำแนกได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2559	2558
ใบอนุญาตการให้บริการอินเทอร์เน็ต แบบที่หนึ่ง	40	45
รายได้ค่าบริการอื่น	67,155	11,263
รวม	67,195	11,308

18. ภาษีเงินได้

รายการกระทบยอดระหว่างขาดทุนทางบัญชีกับค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้มีดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2559	2558	2559	2558
ขาดทุนทางบัญชีก่อนภาษีเงินได้นิติบุคคล	(57,811)	(43,492)	(54,964)	(42,024)
อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล	20%	20%	20%	20%
ขาดทุนทางบัญชีก่อนภาษีเงินได้นิติบุคคล คูณอัตราภาษี	(11,562)	(8,698)	(10,993)	(8,405)
สินทรัพย์ภาษีเงินได้ที่ไม่ได้บันทึก ในระหว่างปี	-	9,786	-	8,793
ผลกระทบทางภาษีสำหรับ:				
ค่าใช้จ่ายที่ไม่สามารถนำมาเป็นค่าใช้จ่าย ทางภาษี	17,695	-	13,886	-
ผลขาดทุนทางภาษีของปีก่อนที่นำมาลด ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	(6,133)	-	(2,990)	-
อื่นๆ	-	(1,088)	97	(388)
รวม	11,562	8,698	10,993	8,405
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ที่แสดงอยู่ในงบกำไร ขาดทุนเบ็ดเสร็จ	-	-	-	-

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 บริษัทฯและบริษัทย่อยมีรายการผลแตกต่างชั่วคราวที่ใช้หักภาษีและขาดทุนทางภาษีที่ยังไม่ได้ใช้จำนวน 813 ล้านบาท (2558: 774 ล้านบาท) และเฉพาะของบริษัทฯ จำนวน 542 ล้านบาท (2558: 503 ล้านบาท) ที่บริษัทฯและบริษัทย่อยไม่ได้บันทึกสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี เนื่องจากบริษัทฯและบริษัทย่อยพิจารณาแล้วเห็นว่าบริษัทฯและบริษัทย่อยอาจไม่มีกำไรทางภาษีในอนาคตเพียงพอที่จะนำผลแตกต่างชั่วคราวและขาดทุนทางภาษีที่ยังไม่ได้ใช้ข้างต้นมาใช้ประโยชน์ได้

ผลขาดทุนทางภาษีที่ยังไม่ได้ใช้ของบริษัทฯและบริษัทย่อยมีจำนวนเงิน 114 ล้านบาท ซึ่งจะทยอยสิ้นสุดระยะเวลาการใช้ประโยชน์ภายในปี 2560 - 2563 และเฉพาะของบริษัทฯ 94 ล้านบาท ซึ่งจะทยอยสิ้นสุดระยะเวลาการใช้ประโยชน์ภายในปี 2562 - 2563

19. ขาดทุนต่อหุ้น

ขาดทุนต่อหุ้นขั้นพื้นฐานคำนวณโดยหารขาดทุนสำหรับปีที่เป็นของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ (ไม่รวมกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น) ด้วยจำนวนถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของหุ้นสามัญที่ออกอยู่ในระหว่างปี

20. ส่วนงานดำเนินงาน

ข้อมูลส่วนงานดำเนินงานที่นำเสนอนี้สอดคล้องกับรายงานภายในของบริษัทฯที่ผู้มีอำนาจตัดสินใจสูงสุดด้านการดำเนินงานได้รับและสอบทานอย่างสม่ำเสมอเพื่อใช้ในการตัดสินใจในการจัดสรรทรัพยากรให้กับส่วนงานและประเมินผลการดำเนินงานของส่วนงาน

เพื่อวัตถุประสงค์ในการบริหารงาน บริษัทฯและบริษัทย่อยจัดโครงสร้างองค์กรเป็นหน่วยธุรกิจตามประเภทของผลิตภัณฑ์และบริการ บริษัทฯและบริษัทย่อยมีส่วนงานที่รายงานทั้งสิ้น 3 ส่วนงาน ดังนี้

- 1) ส่วนงานธุรกิจออกแบบ และวางระบบสื่อสารและโทรคมนาคม
- 2) ส่วนงานธุรกิจให้บริการโทรคมนาคม
- 3) ส่วนงานอื่นๆ

ผู้มีอำนาจตัดสินใจสูงสุดสอบทานผลการดำเนินงานของแต่ละหน่วยธุรกิจแยกจากกันเพื่อวัตถุประสงค์ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดสรรทรัพยากรและการประเมินผลการปฏิบัติงาน บริษัทฯประเมินผลการปฏิบัติงานของส่วนงานโดยพิจารณาจากกำไรหรือขาดทุนจากการดำเนินงานซึ่งวัดมูลค่าโดยใช้เกณฑ์เดียวกับที่ใช้ในการวัดกำไรหรือขาดทุนจากการดำเนินงานในงบการเงิน

บริษัทฯและบริษัทย่อยดำเนินธุรกิจในส่วนงานทางภูมิศาสตร์หลักในประเทศไทย ข้อมูลทางการเงินจำแนกตามส่วนงานของบริษัทฯและบริษัทย่อยสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2559 และ 2558 มีดังต่อไปนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม

	ส่วนงาน		ส่วนงาน		ส่วนงานอื่นๆ		งบการเงินรวม	
	ธุรกิจออกแบบและวางระบบสื่อสารและโทรคมนาคม		ธุรกิจให้บริการโทรคมนาคม					
	2559	2558	2559	2558	2559	2558	2559	2558
รายได้จากภายนอก	79	27	1	2	45	42	125	71
รายได้และค่าใช้จ่ายที่ไม่ได้ปันส่วน:								
กำไร (ขาดทุน) จากอัตราแลกเปลี่ยน							1	7
รายได้อื่น							16	13
ต้นทุนขายและบริการ							(47)	(32)
ค่าใช้จ่ายในการขายและการบริการ							(1)	(3)
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร							(58)	(86)
หนี้สูญ							(2)	-
หนี้สงสัยจะสูญ							(80)	(2)
ค่าใช้จ่ายทางการเงิน							(12)	(11)
ขาดทุนสำหรับปี							(58)	(43)

บริษัทฯและบริษัทย่อยใช้เกณฑ์ในการกำหนดราคาระหว่างกันตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 6

บริษัทฯและบริษัทย่อยได้เปิดเผยข้อมูลทางการเงินจำแนกตามส่วนงานดำเนินงาน ตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 8 เรื่อง ส่วนงานดำเนินงาน ยกเว้นข้อมูลผลการดำเนินงานจำแนกตามส่วนงานดำเนินงานซึ่งบริษัทฯและบริษัทย่อยไม่สามารถเปิดเผยข้อมูลได้ เนื่องจากผู้บริหารเห็นว่าการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อการบริหารและการประกอบกิจการของบริษัทฯและบริษัทย่อย

21. กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

บริษัทฯ บริษัทย่อยและพนักงานได้ร่วมกันจัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพขึ้นตามพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2530 โดยบริษัทฯ บริษัทย่อย และพนักงานจะจ่ายสมทบเข้ากองทุนเป็นรายเดือนในอัตราร้อยละ 3 ถึงร้อยละ 8 ของเงินเดือน กองทุนสำรองเลี้ยงชีพนี้บริหาร โดยบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวมบัวหลวง จำกัด และจะจ่ายให้แก่พนักงานเมื่อพนักงานนั้นออกจากงานตามระเบียบว่าด้วยกองทุนของบริษัทฯและบริษัทย่อย ในระหว่างปี 2559 บริษัทฯและบริษัทย่อยได้จ่ายเงินสมทบกองทุนเป็นจำนวนเงิน 1.8 ล้านบาท และเฉพาะของบริษัทฯเป็นจำนวนเงิน 1.5 ล้านบาท (2558: 2.5 ล้านบาท และ 2.2 ล้านบาท ตามลำดับ)

22. เงินปันผล

เมื่อวันที่ 28 ตุลาคม 2559 ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทฯ ครั้งที่ 10/2559 ได้มีมติอนุมัติให้บริษัทฯจ่ายเงินปันผลระหว่างกาลจากกำไรสะสม ณ วันที่ 30 กันยายน 2559 ให้แก่ผู้ถือหุ้นของบริษัทฯในอัตรา 0.1 บาทต่อหุ้นรวมเป็นเงินประมาณ 70.6 ล้านบาท บริษัทฯได้จ่ายเงินปันผลจำนวนดังกล่าวแล้วในเดือนพฤศจิกายน 2559

23. ภาระผูกพันและหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น

23.1 ภาระผูกพันเกี่ยวกับสัญญาเช่าดำเนินงาน

บริษัทฯและบริษัทย่อยได้เข้าทำสัญญาเช่าดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการเช่าพื้นที่ในอาคาร และสัญญาบริการที่เกี่ยวข้อง อายุของสัญญามีระยะเวลา 3 ปี และสัญญาดังกล่าวเป็นสัญญาที่บอกเลิกไม่ได้

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 บริษัทฯและบริษัทย่อยมีจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่ายในอนาคตทั้งสิ้นภายใต้สัญญาเช่าดำเนินงานที่บอกเลิกไม่ได้ ดังนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินรวม	งบการเงินเฉพาะกิจการ
จ่ายชำระภายใน		
ภายใน 1 ปี	3	3
มากกว่า 1 ปี แต่ไม่เกิน 3 ปี	5	4

23.2 ข้อพิพาทกับทีทีแอนด์ที

บริษัทย่อยมีข้อคดีค้างชำระจากทีทีแอนด์ทีตามสัญญาจัดหาระบบบริการลูกค้าและระบบพิมพ์ใบแจ้งหนี้จำนวนประมาณ 5 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 เทียบเท่าจำนวนประมาณ 171 ล้านบาท) ข้อคดีดังกล่าวนี้เป็นหนี้ที่มีข้อโต้แย้งกับทีทีแอนด์ที โดยในปี 2554 ทีทีแอนด์ทีได้ยื่นข้อเสนอข้อพิพาทต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการ กล่าวหาว่าบริษัทย่อยปฏิบัติผิดสัญญาดังกล่าว และเรียกร้องให้บริษัทย่อยชำระเงินเป็นจำนวนรวมประมาณ 1,780 ล้านบาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันเสนอข้อพิพาทจนกว่าจะชำระเสร็จสิ้น อย่างไรก็ตามฝ่ายบริหารของบริษัทย่อยพิจารณาว่าบริษัทย่อย

ไม่ได้ปฏิบัติผิดสัญญาจึงไม่ต้องชำระเงินจำนวนดังกล่าวให้กับทีทีแอนด์ที และในเดือนกุมภาพันธ์ 2555 บริษัทย่อยได้ยื่นคำคัดค้านคำเสนอข้อพิพาทของทีทีแอนด์ทีต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการเพื่อให้สถาบันอนุญาโตตุลาการยกคำเสนอข้อพิพาทของทีทีแอนด์ทีดังกล่าว และเสนอข้อเรียกร้องแย้งต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการเรียกร้องให้ทีทีแอนด์ทีชำระเงินเป็นจำนวนรวมประมาณ 528 ล้านบาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันถัดจากวันที่เสนอคำคัดค้านคำเสนอข้อพิพาทจนกว่าจะชำระเสร็จสิ้น ต่อมาในเดือนกรกฎาคม 2555 ทีทีแอนด์ทีได้ยื่นคำแก้ไขข้อเรียกร้องแย้งของบริษัทย่อยต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการเพื่อให้สถาบันอนุญาโตตุลาการยกข้อเรียกร้องแย้งของบริษัทย่อยที่ให้ทีทีแอนด์ทีชำระเงินจำนวนรวม 528 ล้านบาท พร้อมดอกเบี้ยดังกล่าวข้างต้น ในเดือนมิถุนายน 2558 คณะอนุญาโตตุลาการได้มีคำวินิจฉัยชี้ขาดยกคำเสนอข้อพิพาทของทีทีแอนด์ทีและให้ทีทีแอนด์ทีชำระค่าแรงงานที่ค้างชำระทั้งหมดพร้อมดอกเบี้ยแก่บริษัทย่อย คิดเป็นจำนวนเงินรวมทั้งสิ้นประมาณ 204 ล้านบาท เมื่อวันที่ 25 กันยายน 2558 ทีทีแอนด์ทียื่นคำร้องต่อศาลแพ่งเพื่อขอเพิกถอนคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการดังกล่าว คดีจึงอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลแพ่ง และเมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2559 ศาลล้มละลายกลางได้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของทีทีแอนด์ทีเด็ดขาด ซึ่งโดยผลของคำสั่งดังกล่าว กฎหมายกำหนดให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เชื่อว่าคดีแพ่งที่ค้างชำระทั้งหมดเกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกหนี้ซึ่งค้างพิจารณาอยู่ในศาลในขณะที่มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ และเมื่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีคำขอโดยทำเป็นคำร้อง ศาลมีอำนาจการพิจารณาคดีแพ่งนั้นไว้หรือจะสั่งประการใดตามที่เห็นสมควรก็ได้ ดังนั้น สำหรับคดีแพ่งต่างๆ ที่เกี่ยวกับทรัพย์สินของทีทีแอนด์ที ศาลอาจพิจารณาเรียกเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ของทีทีแอนด์ทีเพื่อสอบถามว่าจะดำเนินการอย่างไร เพื่อประกอบการพิจารณาทำคำสั่งของศาลต่อไปในแต่ละคดี

ต่อมาเมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2559 เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ยื่นคำร้องต่อศาลแพ่งเพื่อขอเพิกถอนคำร้องของทีทีแอนด์ทีที่ขอให้เพิกถอนคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการที่ให้ทีทีแอนด์ทีชำระหนี้แก่บริษัทย่อยจำนวน 204 ล้านบาทดังกล่าวข้างต้น ซึ่งศาลแพ่งได้อนุญาตให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ถอนคำร้องขอให้เพิกถอนคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการดังกล่าวได้ และได้ให้จำหน่ายคดีนี้ออกจากสารบบความ ทั้งนี้จากคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดของศาลล้มละลายกลางเมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2559 ดังกล่าว บริษัทย่อยได้ทำการยื่นขอรับชำระหนี้รวมทั้งดอกเบี้ยทั้งหมดต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์แล้ว การได้รับชำระหนี้คืนจึงจะเป็นไปตามกระบวนการของกฎหมายล้มละลาย อย่างไรก็ตาม ทีทีแอนด์ทียังอยู่ระหว่างการดำเนินการตามขั้นตอนทางกฎหมายล้มละลายโดยเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์

23.3 หนี้สินที่อาจเกิดขึ้น

ในเดือนกันยายนและธันวาคม 2556 บริษัทฯ ได้ทำสัญญาขายเครื่องคอมพิวเตอร์พกพา (แท็บเล็ต) โซนที่ 4 (ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) ให้แก่คู่สัญญาซึ่งเป็นหน่วยงานราชการสองหน่วยงาน เป็นจำนวน 357,024 เครื่อง และ 12,246 เครื่อง ตามลำดับ มีมูลค่าตามสัญญาเป็นจำนวนเงินรวม 749 ล้านบาท (ไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม) ตามเงื่อนไขของสัญญาดังกล่าวบริษัทฯ ต้องส่งมอบแท็บเล็ตทั้งหมดให้แก่หน่วยราชการคู่สัญญาภายในเดือนธันวาคม 2556 และภายในเดือนมีนาคม 2557 ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากได้เกิดเหตุเพลิงไหม้โรงงานผู้ผลิตชิ้นส่วนในการผลิตแท็บเล็ตในประเทศจีนในเดือนกันยายน 2556 ทำให้บริษัทฯ

ไม่สามารถส่งมอบแท็บเล็ตให้แก่คู่สัญญาทั้งสองได้ตามกำหนดเวลาในสัญญา บริษัทฯ ได้ทำจดหมายแจ้งหน่วยงานราชการคู่สัญญาทั้งสองดังกล่าวข้างต้นถึงสาเหตุดังกล่าวเพื่อขอขยายระยะเวลาการส่งมอบตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในสัญญาแล้ว และตามเงื่อนไขของสัญญาซื้อขายกับคู่สัญญา หากบริษัทฯ ไม่สามารถส่งมอบแท็บเล็ตได้ตามกำหนดเวลา บริษัทฯ จะต้องชำระค่าปรับให้แก่คู่สัญญาเป็นรายวันในอัตราร้อยละ 0.2 ของราคาแท็บเล็ตที่ยังไม่ได้ส่งมอบ ต่อมาในระหว่างปี 2557 หน่วยราชการคู่สัญญาทั้งสองได้มีหนังสือขอบอกเลิกสัญญาซื้อขายแท็บเล็ตมายังบริษัทฯ เนื่องจากคู่สัญญาพิจารณาว่าบริษัทฯ ไม่สามารถปฏิบัติตามสัญญาได้ โดยให้บริษัทฯ ชำระค่าปรับรายวันในอัตราร้อยละ 0.2 ของราคาแท็บเล็ตที่ยังไม่ได้ส่งมอบนับแต่วันครบกำหนดตามสัญญาจนถึงวันบอกเลิกสัญญา เป็นจำนวนเงินรวม 148 ล้านบาท นอกจากนี้คู่สัญญาทั้งสองดังกล่าวได้เรียกร้องให้ธนาคารผู้ออกหนังสือค้ำประกันการปฏิบัติตามสัญญาการซื้อขายแท็บเล็ตแก่บริษัทฯ ชำระเงินตามหนังสือค้ำประกัน เป็นจำนวนเงินรวม 40 ล้านบาท อย่างไรก็ตาม บริษัทฯ ได้มีหนังสือโต้แย้งการบอกเลิกสัญญาและหนังสือโต้แย้งการคิดค่าปรับตามสัญญาไปยังคู่สัญญาทั้งสองแล้ว โดยกล่าวถึงเหตุสุดวิสัยจากเหตุเพลิงไหม้ดังกล่าวข้างต้นที่บริษัทฯ ไม่อาจควบคุมได้ และบริษัทฯ ได้แจ้งสาเหตุดังกล่าวให้คู่สัญญาทั้งสองทราบแล้ว บริษัทฯ จึงพิจารณาว่าบริษัทฯ ไม่ต้องจ่ายชำระค่าปรับและค่าเสียหายใดๆ แก่คู่สัญญาทั้งสอง นอกจากนี้ บริษัทฯ ได้มีหนังสือถึงธนาคารผู้ค้ำประกันการปฏิบัติตามสัญญาให้ระงับการชำระเงินตามหนังสือค้ำประกันจำนวนรวม 40 ล้านบาทแก่คู่สัญญาทั้งสอง อย่างไรก็ตาม ในเดือนพฤศจิกายน 2557 และเดือนมีนาคม 2558 หน่วยราชการคู่สัญญาทั้งสองได้ฟ้องร้องให้บริษัทฯ ชำระค่าปรับจากการไม่ส่งมอบแท็บเล็ตตามสัญญาและชำระเงินตามหนังสือค้ำประกันการปฏิบัติตามสัญญาของธนาคารพร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี คิดเป็นทุนทรัพย์เป็นจำนวนเงินรวมประมาณ 196 ล้านบาท ซึ่งในปัจจุบันคดีดังกล่าวอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาล ซึ่งยังไม่ทราบผลและในระหว่างปี 2557 บริษัทฯ ได้มีหนังสือถึงบริษัทคู่สัญญาผู้ขายแท็บเล็ตเพื่อแจ้งว่าบริษัทดังกล่าวผิดสัญญาในการส่งมอบแท็บเล็ตแก่บริษัทฯ และบริษัทฯ ได้ยกเลิกสัญญากับบริษัทดังกล่าวแล้ว นอกจากนี้บริษัทฯ ได้เรียกร้องให้ธนาคารผู้ออกหนังสือค้ำประกันการปฏิบัติตามสัญญาขายแท็บเล็ตแก่บริษัทดังกล่าวชำระเงินตามหนังสือค้ำประกันให้บริษัทฯ และบริษัทฯ ได้รับชำระเงินตามหนังสือค้ำประกันดังกล่าวแล้ว เป็นจำนวนเงิน 38 ล้านบาท ซึ่งบริษัทฯ มีสิทธิทางกฎหมายที่จะยึดเงินดังกล่าวเพื่อชดเชยความเสียหายต่างๆ ที่บริษัทคู่สัญญาดังกล่าวก่อให้เกิดขึ้นหรือปฏิบัติผิดสัญญา บริษัทฯ ได้บันทึกจำนวนเงินที่ได้รับดังกล่าวเป็นหนี้สินในบัญชีภายใต้รายการเจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่นในงบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2557 จนถึงปัจจุบัน บริษัทฯ จึงถือเสมือนว่าจำนวนเงินดังกล่าวเป็นเงินสำรองค่าปรับและค่าเสียหายที่อาจเกิดขึ้นในบัญชีเช่นกัน นอกจากนี้ หากบริษัทฯ ต้องชำระค่าปรับและค่าเสียหายแก่หน่วยงานราชการทั้งสอง บริษัทฯ สามารถเรียกร้องค่าเสียหายทั้งหมดคืนจากบริษัทผู้ขายแท็บเล็ตดังกล่าวได้ตามเงื่อนไขที่ระบุในสัญญาซื้อขายแท็บเล็ต

23.4 คดีฟ้องร้องและข้อพิพาทอื่นๆ

1. ในปี 2558 และปี 2559 บริษัทฯและบริษัทย่อยได้ถูกพนักงานที่บริษัทและบริษัทย่อยฯเลิกจ้างฟ้องร้องให้ชดเชยค่าเสียหายเป็นจำนวนเงินรวมประมาณ 20 ล้านบาท ในคดีเกี่ยวกับการเลิกจ้างไม่เป็นธรรม ในปัจจุบันคดียังอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาล อย่างไรก็ตาม ที่ปรึกษากฎหมายและฝ่ายบริหารของบริษัทฯและบริษัทย่อยฯคาดว่าบริษัทฯและบริษัทย่อยฯจะไม่ได้รับผลเสียหายจากคดีฟ้องร้องดังกล่าวเนื่องจาก บริษัทฯและบริษัทย่อยฯได้จ่ายค่าชดเชยในการเลิกจ้างครบถ้วนตามกฎหมายแล้ว
2. ในปี 2557 บริษัทฯมีข้อพิพาทกับการไฟฟ้านครหลวง (“กฟน.”) จากการที่บริษัทฯไม่ได้เข้าร่วมประกวดราคาเพื่อการจัดหาและติดตั้งอุปกรณ์ของกฟน. โดย กฟน. ได้เรียกร้องให้ธนาคารผู้ออกหนังสือค้ำประกันการประมูลงานให้แก่บริษัทฯชำระเงินตามหนังสือค้ำประกัน เป็นจำนวนเงินประมาณ 8 ล้านบาท อย่างไรก็ตาม ที่ปรึกษากฎหมายและฝ่ายบริหารของบริษัทฯเห็นว่า กฟน. ได้ดำเนินการประกวดราคาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายและไม่เป็นธรรมกับบริษัทฯ บริษัทฯจึงไม่ได้เป็นฝ่ายผิดในการไม่เข้าร่วมการประกวดราคา และบริษัทฯจึงไม่ต้องชำระเงินตามหนังสือค้ำประกันให้แก่ กฟน. บริษัทฯได้ยื่นฟ้องต่อศาลปกครองกลางเพื่อขอให้ศาลเพิกถอนคำสั่งของ กฟน. ที่ให้บริษัทฯชำระเงินตามหนังสือค้ำประกันดังกล่าว และเรียกร้องให้ กฟน. คืนต้นฉบับหนังสือค้ำประกันและชำระค่าธรรมเนียมหนังสือค้ำประกันแทนบริษัทฯ ต่อมา ในปี 2558 กฟน. ได้ฟ้องร้องต่อศาลปกครองกลาง ให้บริษัทฯชำระเงินหลักประกันเป็นจำนวน 8 ล้านบาท ตามหนังสือค้ำประกันการประมูลงานดังกล่าว ปัจจุบันคดีนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองกลาง
3. ในปี 2557 บริษัทย่อยได้ถูกฟ้องร้องในคดีเกี่ยวกับการผิดสัญญาจ้าง ซึ่งมีทุนทรัพย์เป็นจำนวนเงินประมาณ 1 ล้านบาท ในเดือนกันยายน 2559 ศาลอุทธรณ์พิพากษาให้บริษัทย่อยชดเชยค่าเสียหายและดอกเบี้ยเป็นจำนวนเงินรวมประมาณ 0.5 ล้านบาท ต่อมาบริษัทย่อยได้ยื่นฎีกาและคำร้องขออนุญาตฎีกา ในปัจจุบันคดียังอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาล ทั้งนี้บริษัทย่อยได้ตั้งสำรองค่าเสียหายจากคดีดังกล่าวตามคำตัดสินของศาลอุทธรณ์แล้ว
4. ในปี 2559 บริษัทย่อยได้ถูกฟ้องร้องในคดีเกี่ยวกับการผิดสัญญาซื้อขาย ซึ่งมีทุนทรัพย์เป็นจำนวนเงินประมาณ 7 ล้านบาท ในปัจจุบันคดียังอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาล อย่างไรก็ตามที่ปรึกษากฎหมายและฝ่ายบริหารของบริษัทย่อยฯพิจารณาว่าบริษัทย่อยฯไม่ได้ปฏิบัติผิดสัญญาจึงจะไม่ได้รับผลเสียหายจากคดีฟ้องร้องดังกล่าว

23.5 การค้าประกัน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 บริษัทฯและบริษัทย่อยมีหนังสือค้ำประกันซึ่งออกโดยธนาคารในนามบริษัทฯและบริษัทย่อยเหลืออยู่เป็นจำนวน 243 ล้านบาท (2558: 292 ล้านบาท) และเฉพาะของบริษัทฯ 218 ล้านบาท (2558: 266 ล้านบาท) ซึ่งเป็นหนังสือค้ำประกันการประมูลงานและการปฏิบัติตามสัญญา

24. เครื่องมือทางการเงิน

24.1 นโยบายการบริหารความเสี่ยง

เครื่องมือทางการเงินที่สำคัญของบริษัทฯและบริษัทย่อยตามที่นิยามอยู่ในมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 107 “การแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูลสำหรับเครื่องมือทางการเงิน” ประกอบด้วยเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด เงินลงทุนชั่วคราว ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น เงินให้กู้ยืมและเงินกู้ยืมระยะยาว บริษัทฯและบริษัทย่อยมีความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับเครื่องมือทางการเงินดังกล่าว และมีนโยบายในการบริหารความเสี่ยงดังนี้

ความเสี่ยงด้านการให้สินเชื่อ

บริษัทฯและบริษัทย่อยมีความเสี่ยงด้านการให้สินเชื่อที่เกี่ยวข้องกับลูกหนี้การค้าลูกหนี้อื่น และเงินให้กู้ยืมแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน ฝ่ายบริหารควบคุมความเสี่ยงนี้โดยการกำหนดให้มีนโยบายและวิธีการในการควบคุมสินเชื่อที่เหมาะสม ดังนั้น บริษัทฯและบริษัทย่อยจึงไม่คาดว่าจะได้รับความเสียหายที่เป็นสาระสำคัญจากการให้สินเชื่อ นอกจากนี้บริษัทฯและบริษัทย่อยขายสินค้าหรือให้บริการกับลูกค้าที่มีความสามารถในการชำระหนี้ดีเป็นส่วนใหญ่ จำนวนเงินสูงสุดที่บริษัทฯและบริษัทย่อยอาจต้องสูญเสียจากการให้สินเชื่อคือมูลค่าสุทธิตามบัญชีของลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่นและเงินให้กู้ยืมแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกันที่แสดงอยู่ในงบแสดงฐานะการเงิน

ความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ย

บริษัทฯและบริษัทย่อยมีความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ยที่สำคัญอันเกี่ยวข้องกับเงินฝากสถาบันการเงินและเงินให้กู้ยืมระยะยาวที่มีดอกเบี้ย สินทรัพย์และหนี้สินทางการเงินส่วนใหญ่มีอัตราดอกเบี้ยที่ปรับขึ้นลงตามอัตราตลาด หรือมีอัตราดอกเบี้ยคงที่ซึ่งใกล้เคียงกับอัตราตลาดในปัจจุบัน ความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ยของบริษัทฯและบริษัทย่อยจึงอยู่ในระดับต่ำ

ความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน

บริษัทฯและบริษัทย่อยมีความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนที่สำคัญอันเกี่ยวข้องเนื่องจากการซื้อหรือขายสินค้าและบริการเป็นเงินตราต่างประเทศ

บริษัทฯ และบริษัทย่อยมียอดคงเหลือของสินทรัพย์และหนี้สินทางการเงินที่เป็นสกุลเงินตราต่างประเทศ ซึ่งไม่ได้ทำสัญญาป้องกันความเสี่ยง ดังนี้

สกุลเงิน	งบการเงินรวม				อัตราแลกเปลี่ยนเฉลี่ย	
	สินทรัพย์ทางการเงิน		หนี้สินทางการเงิน		ณ วันที่ 31 ธันวาคม	
	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559	2558	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559	2558	(บาทต่อหน่วยเงินตราต่างประเทศ)	
เหรียญสหรัฐอเมริกา	0.1	0.1	0.9	0.9	35.83	36.09

สกุลเงิน	งบการเงินเฉพาะกิจการ				อัตราแลกเปลี่ยนเฉลี่ย	
	สินทรัพย์ทางการเงิน		หนี้สินทางการเงิน		ณ วันที่ 31 ธันวาคม	
	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559	2558	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559	2558	(บาทต่อหน่วยเงินตราต่างประเทศ)	
เหรียญสหรัฐอเมริกา	0.1	0.1	0.1	0.1	35.83	36.09

24.2 มูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงิน

เนื่องจากเครื่องมือทางการเงินส่วนใหญ่ของบริษัทฯ และบริษัทย่อยจัดอยู่ในประเภทระยะสั้น หรือมีอัตราดอกเบี้ยใกล้เคียงกับอัตราดอกเบี้ยในตลาด บริษัทฯ และบริษัทย่อยจึงประมาณมูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงินใกล้เคียงกับมูลค่าตามบัญชีที่แสดงในงบแสดงฐานะการเงิน

25. การบริหารจัดการทุน

วัตถุประสงค์ในการบริหารจัดการทุนที่สำคัญของบริษัทฯ และบริษัทย่อยคือการจัดหาให้มีซึ่งโครงสร้างทางการเงินที่เหมาะสมและการดำรงไว้ซึ่งความสามารถในการดำเนินธุรกิจอย่างต่อเนื่อง

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 กลุ่มบริษัทมีอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนเท่ากับ 0.37 : 1 (2558: 0.54 : 1) (เฉพาะบริษัทฯ: 0.13 : 1 (2558: 0.17 : 1))

26. การอนุมัติงบการเงิน

งบการเงินนี้ได้รับอนุมัติให้ออกโดยคณะกรรมการบริษัทฯ เมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2560